

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

katedra psychologie

Bakalářská práce

Jazyk, historie a místní kultura jako hlavní prvky etnické identity Galicijců

Kristýna Kociánová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra psychologie

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Kociánová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Jazyk, historie a místní kultura jako hlavní prvky etnické identity Galicijců

Název anglicky

Language, History and Local Culture as the Main Elements of the Ethnic Identity of Galicians

Cíle práce

Hlavním cílem práce je dát na základě terénního výzkumu a sekundárních údajů v relevantní literatuře odpověď na výzkumnou otázku a podotázky:

Je jazyk hlavním prvkem etnické identity Galicijců?

Jak se Galicijci (jako národnostní menšina) odlišují od okolí?

Metodika

Práce bude vycházet především z výsledků střednědobého terénního výzkumu a materiálu získaného z lokalit, kde žije galicijská menšina. Důraz bude kladen především na kvalitativní metody navazující na sekundární (hlavně statistické) údaje.

Doporučený rozsah práce

cca 50 stran

Klíčová slova

Galicie, Galicijci, galicijština, historické povědomí, etnicita, národnostní menšiny

Doporučené zdroje informací

ALMAZÁN, V. Galicia: Breviario para o galego a usente. Editorial Galaxia, 1999. 313 s. ISBN 9788482883199.

ÁLVAREZ, R. a kol. Lingua e territorio. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega: Instituto de Lingua Galega, 2006. 527 s. ISBN 84-96530-20-5.

BESWICK, J. Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia. Multilingual Matters, 2007. 321 s. ISBN 9781853599798.

CARMEN GARCÍA MATEO, Montserrat Arza Rodríguez a Hans Uszkoreit GEORG REHM. The Galician language in the digital age. O idioma Galego na era dixital. Berlin: Springer, 2012. ISBN 9783642307997.

HROCH, Miroslav. Národy nejsou dílem náhody. Praha: SLON, 2009. ISBN: 978-80-7419-010-0.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Petr Kokaisl, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2014

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Jazyk, historie a místní kultura jako hlavní prvky etnické identity Galicijců“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Doc. Ing. PhDr. Petru Kokaislovi, Ph.D. za odborné rady k terénnímu výzkumu a k vyhotovení bakalářské práce. Dále děkuji také PhDr. Sandře Kreisslové, Ph.D. za cenné připomínky. Poděkování patří také všem respondentům za jejich ochotu poskytnout rozhovor. V neposlední řadě děkuji Ondřejovi Sovovi za spolupráci při terénním výzkumu.

Jazyk, historie a místní kultura jako hlavní prvky etnické identity Galicijců

Language, history and local culture as main features of an ethnic identity of Galicians

Souhrn

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké hlavní rysy tvoří etnickou identitu Galicijců ve Španělsku a jak tyto prvky vnímají samotní příslušníci této etnické menšiny. Práce popisuje jednotlivé znaky, kterými jsou historie, kultura a jazyk, a představuje jejich vznik, vývoj a souvislosti.

První část práce věnovaná historii popisuje důležité události dějin, které měly významný vliv na národní identitu Galicijců. Ve druhé části se práce zaměřuje na jednotlivé prvky galicijské kultury, které zaujímají podstatnou roli v každodenním životě místních obyvatel. Zejména jsou rozvedeny tradiční oslavy, hudba, tanec a gastronomie, kterými je Galicie proslulá. Třetí část je věnovaná současné jazykové situaci, především koexistenci dvou oficiálních jazyků – galicijštiny a kastilštiny. Přiblížený je také historický vývoj jazyků a jejich zastoupení ve společnosti.

Tyto znaky jsou následně probírány s jednotlivými respondenty dotazovanými v rámci prováděného terénního výzkumu, přičemž cílem je zjistit, jaký význam těmto prvkům z pohledu národní identity přiřkládají sami Galicijci.

Summary

The purpose of this study is to identify the main features of an ethnic identity of Galicians in Spain and how members of the ethnic minority perceive these elements. This work describes the characters, which is the history, culture and language, and presents their origin, development and relation.

The first part describes the history of important events in the history, which had a significant impact on national identity of Galicians. The second part focuses on the

individual elements of Galician culture, which occupy a vital role in the daily life of local people. In particular, are discussed traditional celebrations, music, dance and gastronomy, which is famous for Galicia. The third part is devoted to current linguistic situation, especially the coexistence of the two official languages - Galician and Castilian. Described is also the historical development of languages and their representation in society.

These features are then discussed with respondents interviewed within conducted field research, the aim being to identify the importance of these elements in terms of national identity considered themselves to be Galicians.

Klíčová slova: Galicie, Galicijci, galicijština, galicijský jazyk, galicijská identita, etnicita, národnostní menšina

Keywords: Galicia, Galicians, Galician, Galician language, Galician identity, ethnicity, national minority

Obsah

1. ÚVOD	5
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE	6
3. CÍL PRÁCE A METODIKA	8
4. GALICIE	14
4.1. Základní geografické údaje	14
4.2. Administrativní členění	15
4.3. Základní demografické údaje	15
5. ETNICKÁ IDENTITA GALICIJCŮ	18
5.1. Historie	19
5.1.1. Počátky osídlení	19
5.1.2. Příchod Římanů, germánských kmenů a Arabů	20
5.1.3. Reconquista	21
5.1.4. Seculos Escuros	21
5.1.5. Španělská občanská válka	22
5.1.6. Francova diktatura	22
5.1.7. Návrat k demokracii a získání autonomie	22
5.2. Kultura a tradice	26
5.2.1. Fiesty	27
5.2.2. Hudba	30
5.2.3. Tanec	32
5.2.4. Gastronomie	33
5.2.5. Mýty	34
5.3. Jazyk	37
5.3.1. Kastilština	37
5.3.2. Galicijština	39
5.3.3. Současná jazyková situace v Galicii	45
5.3.4. Tři generační srovnání	51

5.3.5.	Školství	52
5.3.6.	Média	53
6.	ZÁVĚR	58
7.	SEZNAM OBRÁZKŮ	63
8.	SEZNAM GRAFŮ	64
9.	SEZNAM TABULEK	65
10.	PŘÍLOHY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

1. Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá menšinou Galicijců ve Španělsku a hlavními prvky, které utváří jejich etnickou identitu. Jedinečnost této etnické minority žijící na severovýchodě Pyrenejského poloostrova bývá nejvíce spojována s její specifickou a zajímavou kulturou, tradicemi, historií i vlastním jazykem, v tomto případě galicijštinou. Výběr tématu a většina informací obsažených v této práci mají původ ve dvou terénních výzkumech konaných v Galicii v rámci projektu Pestrá Evropa.

V úvodní kapitole bakalářské práce jsou zprostředkovány základní údaje o Galicii. Následně je pozornost věnována historii tohoto autonomního regionu, jež je jedním ze základních složek určujících galicijskou identitu. V dalších kapitolách se práce zaměřuje na jednotlivé prvky galicijské kultury, které zaujímají velice důležitou roli v každodenním životě místních obyvatel. Část práce je věnována tradičním oslavám, hudbě, tanci a gastronomii, kterou je Galicie proslulá daleko za svými hranicemi. Zmíněné jsou i mýty, především víra v nadpřirozené bytosti, jejichž údajná existence významně ovlivňuje život mnoha Galicijců.

Jádrem práce jsou kapitoly věnované současné jazykové situaci v Galicii, především koexistenci dvou oficiálních jazyků – galicijštiny a kastilštiny. Přiblížený je také historický vývoj jazyků a jejich dnešní zastoupení ve společnosti. Další část se zaměřuje na skutečné využití galicijského a kastilského jazyka ve všedním životě galicijského obyvatelstva a následně je provedeno tři generační srovnání, které rozebírá užívání jazyků v rámci jednotlivých věkových skupin. Vzhledem k tomu, že galicijský jazyk zaujímá důležité postavení v národním uvědomění Galicijců, je mu věnována značně větší pozornost oproti kastilštině. Poslední kapitoly jsou soustředěny na galicijské školství a média, protože bezesporu tvoří důležitý faktor při udržení a rozvoji galicijského jazyka a značně napomáhají důležité národní obrodě.

2. Literární rešerše

První knihou zabývající se galicijskou kulturou a galicijštinou je *Galicia: Breviario para o galego ausente*¹. Knihu napsal ve svém rodném jazyce, galicijštině, Vincente Almazan. V pěti kapitolách jsou shrnuty nejdůležitější informace týkající se Galicie, místních obyvatel, historie a v neposlední řadě galicijštiny. Galicijskou kulturou a historií se zabývá také publikace *A Companion to Galician Culture*² od docentky hispanistiky Heleny Miguélez-Carballeiry. Kniha obsahuje deset kapitol, které popisují galicijskou kulturní historii z prehistorických dob až do současnosti.

Knihou, která se zaměřuje na galicijštinu, je anglicky psaná *Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia*³. Autorka nás v knize seznamuje s jazykovou rozmanitostí Galicie a především se snaží přiblížit vztah mezi jazykem a etnickou identitou. Jednou z hlavních hypotéz, uvedenou v knize, je názor, že galicijština je hlavní součástí galicijské identity. Obyvatelé Galicie jsou dle autorky ve složitém postavení. Zatímco na jedné straně je galicijština tradičně uznávána jako autochtonní jazyk, na straně druhé, se stále mnoho místních potýká s nevyjasněným vztahem ke kastilštině. Identita a kultura Galicijců je tedy velmi ovlivněna oběma tyto jazyky a podléhá neustálým změnám a inovacím. Publikace se také zabývá porovnáním všech tří jazyků, ovlivňujících Galicijce – galicijštinou, kastilštinou a portugalštinou.

Galicijštinu a její vývoj v současné době mapuje publikace *A sociedade galega e o idioma: a evolución sociolingüística de Galicia (1992-2003)*⁴, v níž se uvádí, že galicijštinou se mluví nejen v jednom ohraničeném španělském regionu, ale že komunit hovořících galicijštinou, je na světě více. Galicie je v podstatě společenstvím, kde spolu koexistují dva jazyky – galicijština a kastilština. Kniha se zabývá mnohými současnými otázkami, například používáním galicijštiny ve školství či zkoumáním vztahu imigrantů ke galicijštině.

¹ ALMAZÁN, V. *Galicia: Breviario Para O Galego Ausente*. : Galaxia, 1999. 316 s. ISBN 8482883194.

² MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA H. *A Companion to Galician Culture*. : Tamesis Books, 2014. 245 s. ISBN 9781855662773.

³ BESWICK J. *Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia*. : Multilingual Matters, 2007. 336 s. ISBN 9781853599798.

⁴ Sección de LINGUA. *A sociedade galega e o idioma: evolución sociolingüística de Galicia (1992- 2003)*. : Consello da Cultura Galega, Sección de Lingua., 2005. 103 s. ISBN 8496530108.

Další knihou, která analyzuje současné používání galicijštiny, je *O idioma galego na sociedade: a evolución sociolingüística 1992-2008*⁵. Tato kniha je rozšířena o data z průzkumů životních podmínek galicijských rodin a jejich konkrétních znalostí o galicijštině.

Historickou tematikou Galicie se zabývá hned několik publikací. V knize s názvem *Španělsko*⁶ od českého autora, hispanisty a iberoamerikanisty Jiřího Chalupy, je stručně vysvětlena historie této země od prehistorických počátků, přes starověk, středověk až po současnost. Podrobněji se touto problematikou zabývá autor v knize *Dějiny Španělska*⁷, ve které jsou podrobně zmapovány španělské dějiny od příchodu prvních obyvatel až po počátek 21. století. V knize je zaznamenáno velké množství historických událostí Španělska včetně vývoje celého Iberského poloostrova.

Knihou *Španělsko a Španělé*⁸ obsahuje informace o historii a přírodních podmínkách Španělska. Uvedena jsou také fakta o hospodářství, ekonomice, kultuře i sportu. Zajímavou částí je kapitola „Španělé zblízka“, v níž se autor snaží postihnout základní charakterové a povahové znaky obyvatel země. Z knihy *Culinaria Španělsko*⁹ jsem byl získán přehled o tradičních galicijských pokrmech a jejich přípravě. V kapitole Galicie se nachází i podrobný popis přípravy tajemného ohnivého nápoje *Queimada*, který je mnohými obyvateli Galicie považován za keltské dědictví. Z knihy vyplývá, že nejdůležitější roli v galicijské kuchyni hrají dary moře, především chobotnice, které se věnuje nejedna kulinářská slavnost.¹⁰

⁵ Principais datos de Galicia. Instituto Galego de estatística. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

⁶ CHALUPA, J. *Španělsko*. Praha: Libri, 2005. 217 s. ISBN 978-80-7277-478-4.

⁷ ARTETA, A.U. a kol. *Dějiny Španělska*. Praha: Lidové noviny, 2007. 915 s.

⁸ BENEŠ, V. a kol. *Španělsko a Španělé*. Praha: Grada Publishing, 2000. 122 s.

⁹ TRUTTEROVÁ, M. *Culinaria Španělsko*. Praha: Slovart, 2009, s. 220-255.

¹⁰ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

3. Cíl práce a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, jaké hlavní rysy tvoří etnickou identitu Galicijců ve Španělsku a jak tyto prvky vnímají samotní příslušníci této minoritní skupiny. Dalším cílem práce je zodpovědět výzkumné podotázky, zda je jazyk hlavním prvkem etnické identity galicijského obyvatelstva a jak se Galicijci odlišují od okolí. Bakalářská práce by měla také zjistit, jak v Galicii vypadá současná jazyková situace a jak je který kooficiální jazyk užíván v reálném životě.

Pro dosažení cíle práce bylo využito kvalitativních i kvantitativních metod. Kvantitativní metodou byl sběr, zpracování a následné studium dat a informací. Vycházeno bylo z dostupné odborné, ale i vědecko-populární literatury, která se dotýkala otázky každodenního života Galicijců. Také byly sledovány statistické analýzy, které již byly provedeny v předešlých letech.

Stěžejní byl však kvalitativně orientovaný výzkum, který jde více do hloubky problematiky a který je založen na porozumění zkoumané kultury. V rámci kvalitativního výzkumu byly využity techniky sběru dat terénního výzkumu, který je typický pro antropologické bádání. Vedle tohoto výzkumu, který byl v našem případě krátkodobý, odehrával se dva roky po sobě, v roce 2013¹¹ a 2014, vždy po dvou týdnech. Další technikou sběru dat byly přímé rozhovory, které byly vedeny „tváří v tvář“, z důvodů větší objektivity. Osobní setkání s respondenty bylo přes časovou náročnost výhodné, protože byly zajištěny autentické reakce. Rozhovory byly vedeny polostrukturovanou formou tak, aby byla možnost pozměnit předem připravené otázky v jejich průběhu a na základě jednotlivých dialogů. Výhodou této metody je, že se výsledky dají částečně sumarizovat. Nevýhodou bylo časté odbíhání respondentů od tématu. Zároveň bylo během výzkumu dbáno na to, aby byly rozhovory vedeny individuálně, aby se dotazovaní navzájem neovlivňovali. Bohužel to ve dvou případech nebylo možné a výsledkem byla bouřlivá debata respondentů, která se velmi těžko řídila.¹²

První rok probíhala před výzkumem snaha získat respondenty přes sociální sítě a stránku Couchsurfing, která umožňuje komunikaci lidí z různých koutů světa.

¹¹ KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

¹² Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Couchsurfing je konkrétně zaměřený na poskytnutí noclehu zdarma u místních obyvatel, ale poskytuje také příležitost seznámit se. Protože se touto cestou podařilo sehnat jen minimální počet respondentů, od tohoto způsobu bylo brzy upuštěno a respondenti byli nadále získáváni náhodným oslovením na ulici. Rozhovory byly v terénu zaznamenány na kameru, aby byly po návratu přeloženy a pečlivě zpracovány. Pokud stydlivý respondent odmítl natáčení, byl rozhovor v lepším případě nahrán na diktafon, v tom horším jsme se museli spokojit s psanými poznámkami.

Celkem se během obou výzkumů uskutečnily rozhovory se čtyřiceti respondenty různých věkových kategorií z různých sociálních vrstev. Pro větší přehlednost byly vypracovány tabulky se základními údaji všech dotazovaných.

Tabulka 1: Základní identifikační údaje respondentů, 2013¹³

Pořadí	Jméno	Věk	Povolání	Místo rozhovoru	Bydliště	Délka rozhovoru
1.	Xoán	37	člen IGEC	Castineiras	Castineiras	75 min.
2.	Enrique	25	student	Pontevedra	Pontevedra	20 min.
3.	José Enrique	60	důchodce	Cebreiro	Cebreiro	25 min.
4.	Benjamin	57	důchodce	Cebreiro	Cebreiro	19 min.
5.	José	37	barman	Cebreiro	Cebreiro	17 min.
6.	Juan	79	recepční v kempu	A Guarda	A Guarda	15 min.
7.	Sandra	36	recepční v kempu	A Guarda	A Guarda	19 min.
8.	Manuel	68	důchodce	O Grove	O Grove	35 min.
9.	Sabela	23	asistentka v turist. kanceláři	Porto do Son	Porto do Son	18 min.
10.	Carlos	28	recepční v hotelu	Fisterra	Fisterra	17 min.
11.	Andrea	38	zlatnice	S. de Compostela	S. de Compostela	15 min.
12.	Carmen	33	turistický průvodce	S. de Compostela	S. de Compostela	21 min.
13.	Loreto	36	vedoucí pobočky gal. banky	S. de Compostela	S. de Compostela	28 min.
14.	Santiago	80	farář	S. de Compostela	Lugo	35 min.
15.	André	57	archeolog, historik	S. de Compostela	S. de Compostela	99 min.
16.	Javier	29	počítačový inženýr	La Coruña	La Coruña	19 min.
17.	Suzo	37	majitel informačních center	La Coruña	La Coruña	35 min.
18.	Manuel	26	turistický průvodce	La Coruña	La Coruña	12 min.
19.	Avelina	55	designérka	Lugo	Lugo	13 min.
20.	Marta	41	turistický průvodce	O Cebreiro	O Cebreiro	16 min.
21.	Manuel	71	důchodce	O Cebreiro	O Cebreiro	15 min.

¹³ Zdroj: vlastní

Tabulka 2: Základní identifikační údaje respondentů, 2014¹⁴

Jméno	Věk	Povolání	Místo rozhovoru	Bydliště	Délka rozhovoru
Mercedes	47	prodavačka	S. de Compostela	S. de Compostela	12 min.
Augusto	55	učitel	S. de Compostela	S. de Compostela	24 min.
Maria Angeles	71	důchodce	A Coruña	A Coruña	17 min.
Juan	19	student	Betanzos	Betanzos	15 min.
Cerai	23	studentka	Betanzos	Betanzos	15 min.
Manuel	59	lékárník	Betanzos	Betanzos	18 min.
Monce	42	recepční v kempu	Ferrol	Ferrol	40 min.
Isa	49	prodavačka	Ferrol	Ferrol	40 min.
Mamen	43	recepční v kempu	Ferrol	Ferrol	40 min.
Mercedes	76	důchodce	San Andrés	Ferrol	30 min.
Maria	54	prodavačka	Ourense	Ourense	20 min.
Moruena	33	prodavačka	Ourense	Ourense	15 min.
Maria Javier	85	farmářka	Ourense	Ourense	15 min.
Cuello	17	student	Tui	Tui	20 min.
Carina	65	prodavačka	Tui	Tui	35 min.
Alba	18	studentka	Baiona	Baiona	18 min.
Don Avelino	68	archivář + farář	Tui	Tui	45 min.
Javier	30	hoteliér	Dorna	Dorna	22 min.

¹⁴ Zdroj: vlastní

Otázky, které byly použity při rozhovorech, byly předem připraveny a rozděleny do následujících tematických okruhů¹⁵:

- Identita
- Historie
- Současná situace v Galicii
- Tradice
- Jazyk
- Školství
- Média

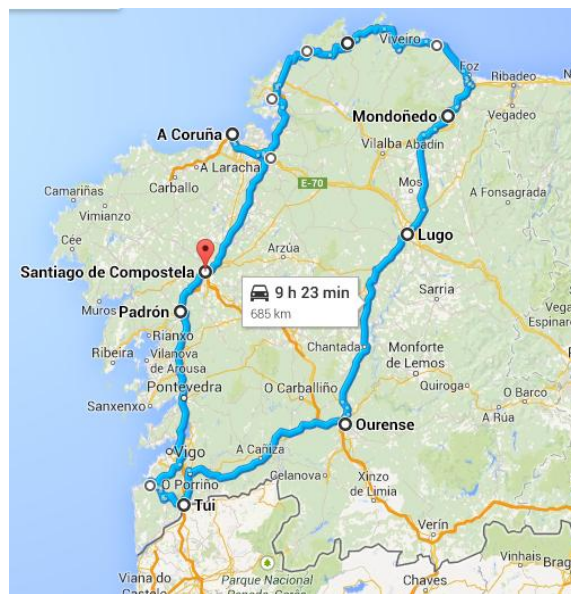
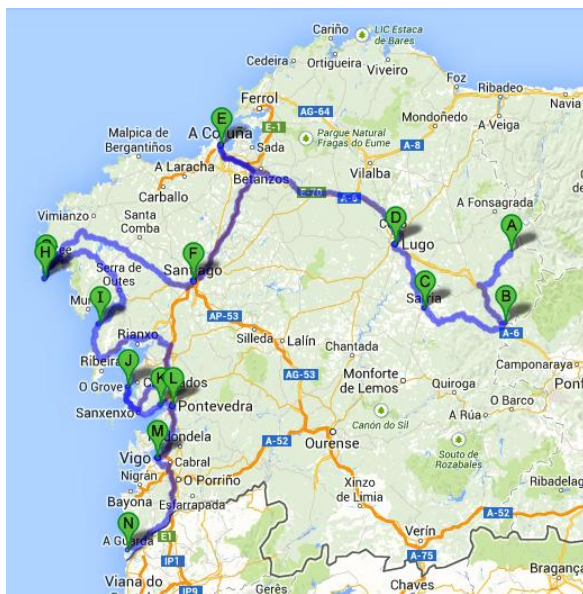
Trasa terénního výzkumu byla vždy před každou cestou důkladně naplánována, aby nedošlo k vypuštění opravdu zajímavého či kulturně významného místa. První trasa byla vytvořena na základě poznatků výskytu nejznámějších památek keltského původu v Galicii. Významnou částí výzkumu v rámci projektu Pestrá Evropa bylo objasnit, jaké má povědomí o keltské historii vliv na dnešní obyvatelstvo. Do trasy byla zároveň zařazena města, která by neměla být vynechána, ať už díky jejich velikosti či bohaté historii.¹⁶

Druhá trasa byla následující rok naplánována dle míst, která jsme nestihli navštívit během prvního výzkumu. Stěžejním bodem byla také účast na vyhlášené galicijské *fiestě* Rapa das Bestas, která se konala ve městě Sabucedo. Cílem cesty bylo projet severní pobřeží, vnitrozemí a jižní hranice Galicie s Portugalskem, a to za účelem zjištění, zda se v rámci regionu liší užívání jazyků z geografického hlediska. Na jihu se především nabízelo zkoumat spojení galicijského jazyka s portugalštinou, ke které mají zejména obyvatelé pohraničních oblastí blízko.

¹⁵ Jednotlivé otázky k rozhovorům jsou součástí přílohy č. 1.

¹⁶ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Obrázek 1: Trasa výzkumu, 2013¹⁷, Obrázek 2: Trasa výzkumu, 2014¹⁸

¹⁷ Zdroj: Google Maps. [online]. [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <https://maps.google.com/>

¹⁸ Zdroj: Google Maps. [online]. [cit. 2015-01-13]. Dostupné z: <https://maps.google.com/>

4. Galicie

Galicie je jedním ze sedmnácti autonomních regionů Španělského království. V následujících dvou kapitolách jsou stručně přiblíženy základní geografické a demografické údaje.

4.1. Základní geografické údaje

Galicie se rozkládá na severozápadním cípu Pyrenejského poloostrova. Na jihu je od Portugalska oddělena řekou Miño. Na jihovýchodě hraničí s největší španělskou provincií – Kastilií a Leónem a na severovýchodě s provincií Asturie, ke které má kulturně velmi blízko. Břehy Galicie omývá na západě Atlantský oceán a na severu pak Kantaberské moře. Atlantické pobřeží od Pyrenejí k portugalským hranicím je místy malebné, ale nejpřitažlivější jsou útesy a zátoky Galicie. Obzvláště výjimečné jsou fjordy nazývané *rías*, které jsou tvořeny ústím řek, které byly zatopeny v poslední době ledové. Pobřeží se v Galicii dělí na *Rías Altas* na severu a *Rías Baixas* na jihu.¹⁹

Obrázek 3: Mapa Pyrenejského poloostrova s vyznačeným územím Galicie²⁰

¹⁹ ŠTOUDOVÁ, L. *Jazyková politika Galicie*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2008. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Miroslava Aurová.

²⁰ Zdroj: Wikimedia Commons. [online]. [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Localizaci%C3%B3n_de_Galicia.svg

Obrázek 4: Mapa Galicie²¹, **Obrázek 5:** Administrativní členění Galicie²²

4.2. Administrativní členění

Galicii tvoří čtyři provincie: A Coruña, Lugo, Ourense a Pontevedra. Hlavním městem regionu je Santiago de Compostela, které je proslulým cílem Svatojakubské cesty. Největším městem je avšak přístav Vigo, s počtem obyvatel 297 355, ležící v provincii Pontevedra.

4.3. Základní demografické údaje

Obyvatelé Galicie jsou známí jako Galicijci (*galic. galegos / kastil. gallegos*). K 1. lednu 2014 jich podle Galicijského statistického úřadu v Galicii žije 2.748.695.²³ Statisíce Galicijců však žijí v jiných španělských regionech či v zemích Latinské Ameriky nebo Evropské unie, kam mnoho galicijských obyvatel emigrovalo převážně mezi lety 1850 až 1960, tedy v dobách, kdy bylo v Galicii nejhůře.

Nejlidnatější provincií regionu je A Coruña, ve které leží hlavní město Santiago de Compostela

²¹ Zdroj: Pinterest. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <https://www.pinterest.com/toughcookiemon/galicia-spain/>

²² Zdroj: D-maps. [online]. [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://d-maps.com/carte.php?&num_car=28775&lang=es

²³ Principais datos de Galicia. Instituto Galego de estatística. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

Tabulka 3: Oficiální údaje o počtu obyvatel Galicie k 1. 1. 2014 rozdělené podle jednotlivých provincií²⁴

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
MUŽI	544.075	166.325	155.090	460.167
ŽENY	588.860	176.423	167.203	490.752
CELKEM	1.132.935	342.748	322.293	950.919

V následující tabulce lze pozorovat vývoj počtu obyvatel v Galicii v letech 1900 až 2011. S výjimkou let 1970, 1991 a 2001 celkový počet obyvatel kontinuálně stoupá. Pokud jde o rozložení obyvatel v rámci jednotlivých provincií, Lugo a Ourense nadále od roku 1950 ztrácí zastoupení, zatímco A Coruña a Pontevedra pokračují ve zvyšování podílu obyvatel.

Tabulka 4: Oficiální údaje k počtu obyvatel za níže uvedené roky²⁵

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001	2011
Galicie	2.073.638	2.231.753	2.342.545	2.466.599	2.638.557	2.701.803	2.730.996	2.676.403	2.811.912	2.731.669	2.695.880	2.772.928
A Coruña	681.895	726.697	772.363	835.906	912.662	971.641	1.035.619	1.030.745	1.093.121	1.096.966	1.096.027	1.141.286
Lugo	476.357	512.467	517.918	523.911	545.128	521.213	491.955	423.064	405.365	384.365	357.648	348.067
Ourense	419.665	446.342	466.398	476.336	494.966	494.283	488.241	441.260	430.159	353.491	338.446	328.697
Pontevedra	495.721	546.247	585.866	630.446	685.801	714.666	715.181	781.334	883.267	896.847	903.759	954.877

Rozložení obyvatel Galicie je velice nesourodé. Nejvíce lidí žije na pobřeží ve velkých přístavních městech jako je A Coruña a Vigo a v jižní části Rías Baixas. Směrem do vnitrozemí Galicijců ubývá, což je důsledkem nedostatku pracovních příležitostí v této oblasti. Stěhování mnoha lidí za prací z vnitrozemí do přímořských regionů A Coruñi a Pontevedry výrazně ovlivňuje galicijskou kulturu. V hornatém vnitrozemí zůstává na vesnicích pouze starší obyvatelstvo, pro které je typické užívání galicijštiny a dodržování tradic. Naopak mladí, kteří se stěhují na západ, přestávají galicijštinou hovořit, protože jazykem, který ovládá místní trh, je kastilština.

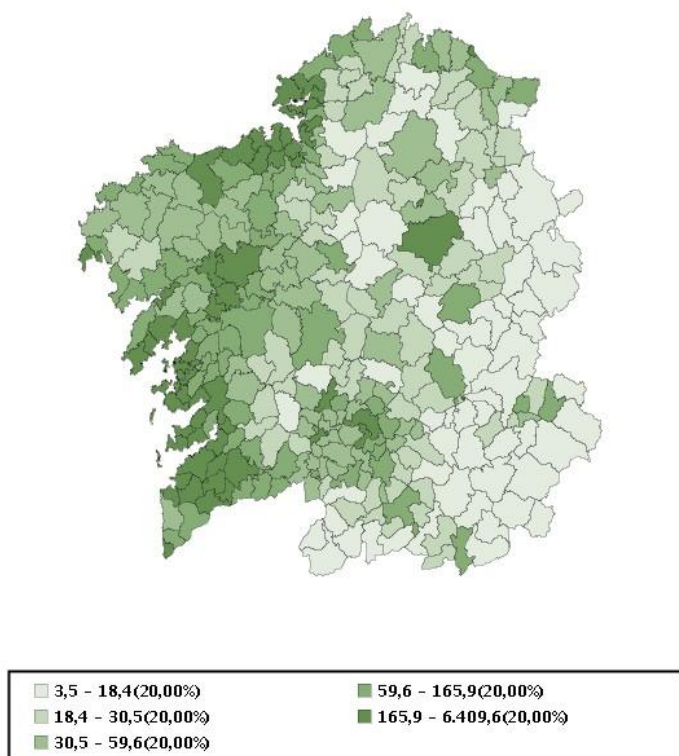
²⁴ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: http://www.ige.eu/web/mostrar_actividade_estadistica.jsp?idioma=gl&codigo=0201001002

²⁵ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdtd/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912\[all\]&C=0\[all\]&F=1:0&S=](http://www.ige.eu/igebdtd/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912[all]&C=0[all]&F=1:0&S=)

Z dalších demografických ukazatelů, které lze zmínit je migrační saldo, které vyjadřuje rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých osob. V roce 2013 bylo vyhodnoceno, že došlo k migračnímu úbytku s výsledkem -2833.²⁶

Podle průzkumů byla v Galicii v roce 2012 natalita 7,6 narozených dětí na 1000 obyvatel a mortalita 11,2 zemřelých na 1000 obyvatel.²⁷ Průměrný počet dětí na jednu ženu byl v Galicii ve stejném roce uváděn jako 1,1.²⁸

Obrázek 6: Hustota osídlení Galicie uvedená v počtu osob na 1 km² pro rok 2013²⁹

²⁶ Principais datos de Galicia. Instituto Galego de estatística. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

²⁷ Indicadores demográficos. Instituto Galego de Estatística. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/estatico/estat.jsp?ruta=html/gl/poboacion/IndicadoresDemograficos.html>

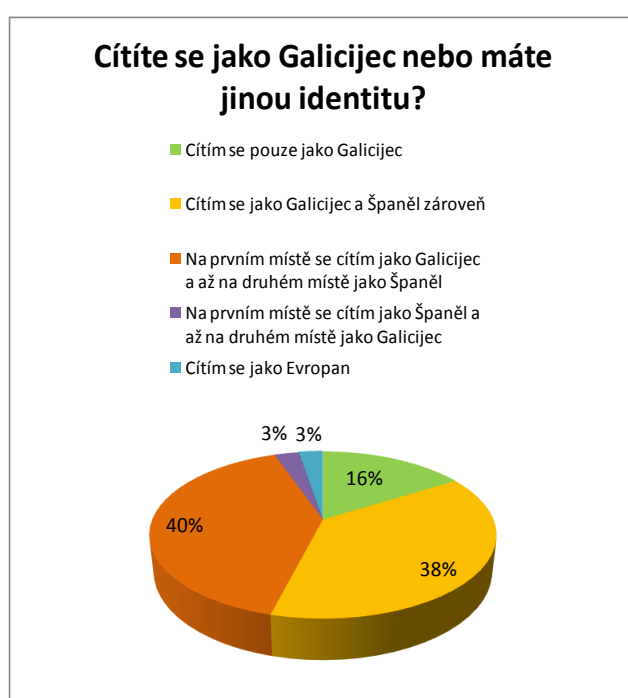
²⁸ Principais datos de Galicia. Instituto Galego de estatística. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

²⁹ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=6&B=1&M=1&COD=943&R=9913\[all\]&C=&F=0:2013&S=&COLDAT=0](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=6&B=1&M=1&COD=943&R=9913[all]&C=&F=0:2013&S=&COLDAT=0)

5. Etnická identita Galicijců

Prvním okruhem, kterému byla během výzkumu věnována pozornost, byla etnická identita a případné vrstvy etnicity. Otázky byly také zaměřeny na určení prvků, které podle názoru samotných respondentů tvoří jejich etnickou identitu.

Graf 1: Určení etnické identity Galicijců³⁰

Na otázku „Cítíte se jako Galicijec nebo máte jinou identitu?“ nejčastěji dotazovaní odpovídali, že se na prvním místě cítí jako Galicijci a až na druhém místě jako Španělé (40%). Velmi častou odpovědí bylo také, že se cítí jako Galicijci a Španělé zároveň (38%), což bylo odůvodněno většinou tím, že Galicie je geopoliticky součástí Španělska. Tato otázka byla zodpovězena 37 respondenty.

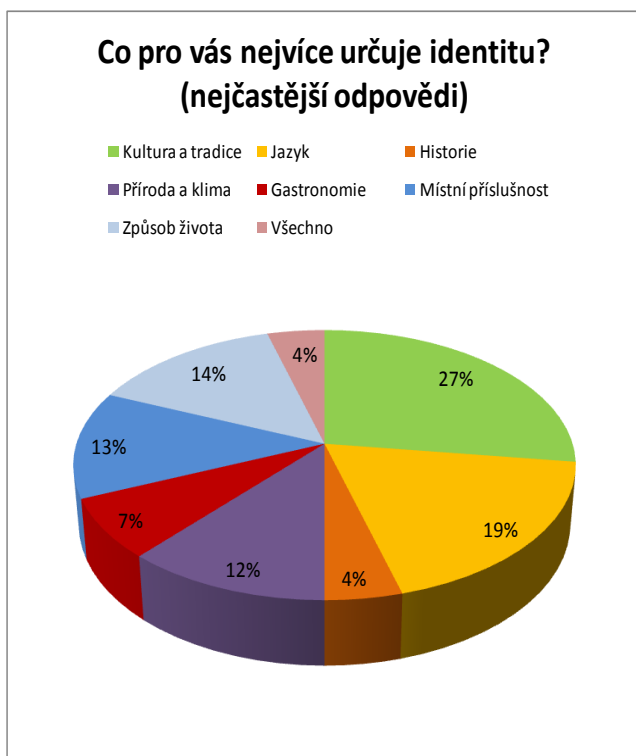
Druhá otázka týkající se etnické identity byla zaměřena na to, co tvoří

hlavní prvky národnostního uvědomění Galicijců. Za nejdůležitější prvek etnické identity lze považovat kulturu a tradice, neboť byly zmíněny nejčastěji (27%). Na druhém místě se s 19% umístil jazyk. Dalším zmíněným prvkem byl způsob života (14%), který mnoho obyvatel považuje za jedinečný. V tomto směru často dodávali, že se jako Galicijci cítí právě díky tomu, že si uvědomují, jak jsou odlišní od ostatních obyvatel Španělska. Pouze o 1% méně získala místní příslušnost, která zahrnuje vztah k rodné zemi. Do této oblasti byly také zahrnuty názory, že se respondenti jako Galicijci cítí proto, že se v této zemi narodili a žijí tu, či tu mají rodinu a své kořeny. Dalšími důvody, jež se umístily na spodních příčkách, jsou příroda a klima (12%), kde zastává významnou úlohu moře,

³⁰ Zdroj: Vlastní

gastronomie se 7% a společná historie (4%). Pouhá 4% dotázaných nedokázala specifikovat jednu prioritu a jako faktory určující jejich národní identitu uvedla všechno.

Graf 2: Prvky nejvíce určující identitu Galicijců³¹

5.1. Historie

V následující kapitole jsou chronologicky seřazeny významné události galicijských dějin, které nejvíce ovlivnily tuto zemi.

5.1.1. Počátky osídlení

První lidé přišli na Iberský poloostrov³² před více než milionem let. Tyto kmeny začaly osidlovat zejména okolí řeky Tajo, která je nejdelším tokem na celém poloostrově. Do dnešní doby se dochovalo velké množství archeologických nalezišť, včetně mnoha historických šperků, které lidé dříve nosili. Název „Galicie“ je odvozen z latinského názvu keltského kmene, který se usadil u řeky Douro, která tvoří hranici mezi územím Španělska

³¹ Zdroj: vlastní

³² Iberský poloostrov je jedním z názvů Pyrenejského poloostrova. Zatímco název Pyrenejský poloostrov je odvozen od pohoří Pyreneje na francouzsko-španělské hranici, název Iberský poloostrov je odvozen od pradávného etnika Iberů, které je považováno za původní obyvatelstvo poloostrova.

a Portugalska. Keltové dorazili do severozápadní části Iberského poloostrova v 6. století př. n. l. a obývali ho až do 5. století našeho letopočtu. „*V tomto údobí se rozvíjí a upevňuje hradištní kultura, obecně se má za to, že na severovýchodě poloostrova tato kultura dosáhla nejvyššího stupně vývoje.*“ Na konci doby železné vytvářeli lidé na severozápadě Iberského poloostrova homogenní kulturní jednotku, kterou mnozí autoři označují jako kmen Gallaeci. Tento kmen začal stavět malé opevněné vesnice, ale také velká hradiště zvaná „*castros*“. Dále Keltové vytvářeli železné a zlaté šperky, z čehož vyplývá vysoká vyspělost těchto obyvatel.³³

5.1.2. Příchod Římanů, germánských kmenů a Arabů

Již kolem 2. století př. n. l. začali do severozápadní oblasti poloostrova postupovat římské legie. První výprava, během které začali Římané pronikat na území dnešní Galicie, se konala v roce 137 př. n. l. Další tažení do této oblasti vedl v roce 62 př. n. l. římský vojevůdce Gaius Julius Caesar. Definitivní dobytí galicijského území lze datovat do roku 29 př. n. l., kdy vládl první císař římské říše Augustus. Podle keltského kmene, který již tuto oblast obýval před Římany, byla nově římská provincie pojmenována Gallaecia. Římané na tomto území vybudovali velká města jako Lucus Augusti, dnes známé jako Lugo, které je v Galicii velmi oblíbenou turistickou zástavkou díky mohutným zachovalým římským hradbám, která město obepínají.

Po pádu Římské říše se Galicie stala součástí říše germánské. V roce 409 n. l. dobyli severozápadní cíp Iberského poloostrova germánští Svébové a posléze v osmdesátých letech 6. století nad tímto územím převzali kontrolu Vizigóti. V roce 711 se uskutečnila významná bitva u Guadalete mezi Vizigóty a nově příchozími arabskými nájezdníky, která určila, kdo bude mít následující roky na tuto oblast nárok. Protože v bitvě přišel o život poslední vizigótský král Rodrigo, vyhráli Arabové ze severní Afriky, kteří se tak bez váhání ujali vlády nad Galicií. „*Muslimové využili pro ně příznivé situace a během čtyř let se zmocnili celého poloostrova až na malé území v asturských horách a v oblasti Pamplony. Právě zde začala o něco později tzv. reconquista, znovudobývání Pyrenejského poloostrova křesťany.*“³⁴

³³ GAMALLO, M. H.. Keltové v Galicii: mýtus a skutečnost. *Bratrstvo Keltů*. [online]. 20.2.2005 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.beltine.cz/keltove-v-galicii-mytus-a-skutecnost>

³⁴ Historie. *Španělsko.info*. [online]. 2002-2015 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.spanelsko.info/historie.htm>

Nejvýznamnější událostí v období středověku bylo v Galicii objevení hrobu apoštola Jakuba, kolem roku 814 v místech, kde se dnes nachází hlavní město Santiago de Compostela. Místo odpočinku tohoto jednoho z dvanácti učedníků Ježíše Krista se tím tak stalo třetím nejvýznamnějším křesťanským poutním místem hned po Jeruzalémě a Římě.

5.1.3. Reconquista

Počátky *reconquisty* se datují do 8. století. Jedná se o znovudobývání Pyrenejského poloostrova křesťany, který byl v té době obýván muslimy. Většina bitev, které křesťané s muslimy svedli, byla neúspěšná. Křesťanům proto zbyl pouze malý pruh území na severu země, kde se postupně vytvářely malé státy jako Katalánsko, Aragonie, Navarra či Kastilie. Tato doba byla velmi zlá, neboť spolu velmi často bojovala i samotná křesťanská království. Po větším rozvoji křesťanských království se malé země spojily a začaly vytlačovat muslimy na jih. Křesťané nakonec nad Araby zvítězili a z Pyrenejského poloostrova se tak stala země s převažujícím římskokatolickým vyznáním. Když v roce 1492 reconquista pádem Granady skončila, Galicie byla velmi zpustošenou a zbídačenou oblastí. Ve snaze vytvořit jednotný španělský stát, začala v celé oblasti včetně Galicie, na příkaz katolických monarchů, Ferdinanda Aragonského a Isabely Kastilské³⁵, kastilská kultura nahrazovat místní tradice a zvyky. Sňatkem Isabely a Ferdinanda došlo ke spojení dvou nejvýznamnějších křesťanských království.

5.1.4. Seculos Escuros

Seculos Escuros, neboli temná století, znamenala pro Galicii stejně jako pro celé Španělsko tři století úpadku (16. až 18. století). Během této doby přišlo Španělsko o všechny zahraniční državy a upadlo do stagnace a bídy. Neustále se prohlubující rozdíly mezi bohatými a chudými na přelomu 19. a 20. století podněcovaly časté společenské nepokoje. Později se Španělsko nezvratně rozdělilo na levici a pravici, což vedlo ke španělské občanské válce.

³⁵ Největším úspěchem Ferdinanda Aragonského a Isabely Kastilské bylo dobytí Granady, které způsobilo dovršení již zmíněné reconquisty. Oba se za to dočkali poděkování od papeže, který jim udělil titul „katolictví králové“.

5.1.5. Španělská občanská válka

Dalším významným mezníkem španělských dějin se stala španělská občanská válka, která je považována za jeden z nejkrvavějších konfliktů 20. století. Vypukla v roce 1936 povstáním ve španělském Maroku, tedy v době, kdy byla zvolena republikánská vláda, proti které se postavil generál Francisco Franco se svou armádou. Důvodem vzbouření byly dlouhodobé politické i ekonomické problémy v zemi. Španělsko bylo v té době již dlouho politicky nestabilní a od první světové války čelilo ekonomické krizi.

Ve válce proti sobě stály tedy dvě strany. První strana byla levicová. Zahrnovala komunisty, socialisty či nacionalisty. Proti ní stála pravicová strana, kam patřili fašisté, křesťanští demokraté, atd. Pravicová strana se poté označovala jako „frankisté“ podle svého generála Francisca Franca. Frankisté válku vyhráli a následovalo důkladné očištění Španělska od komunismu.³⁶

5.1.6. Francova diktatura

Namísto poválečných usmíření však španělské obyvatelstvo čekalo kruté období Francovy diktatury, které trvalo od roku 1939 až do generálovy smrti v roce 1975. Během 36 let, kdy byl Franco u moci, přišlo o život mnoho odpůrců jeho režimu a intelektuálů. Významné množství obyvatel také emigrovalo s vidinou lepšího života do zemí Latinské Ameriky a Španělsko tak přišlo o celou generaci vědců, umělců, spisovatelů, pedagogů a dalších. Vzhledem k tomu, že během nastoleného režimu nebyly tolerovány regionální tradice a bylo dokonce zakázáno mluvit galicijštinou, emigrovalo z Galicie opravdu velké množství lidí.

5.1.7. Návrat k demokracii a získání autonomie

Dva dny po smrti Francisca Franca nastoupil na trůn král Juan Carlos I., který dosáhl návratu k obyvateli tolik vytoužené demokracii. V průběhu 19. a 20. století se postupně Baskicko, Katalánsko a také Galicie staly autonomními společenstvími. Galicie tento status získala v roce 1970. Dnes se Galicie nejčastěji potýká s nejistou ekonomickou budoucností.

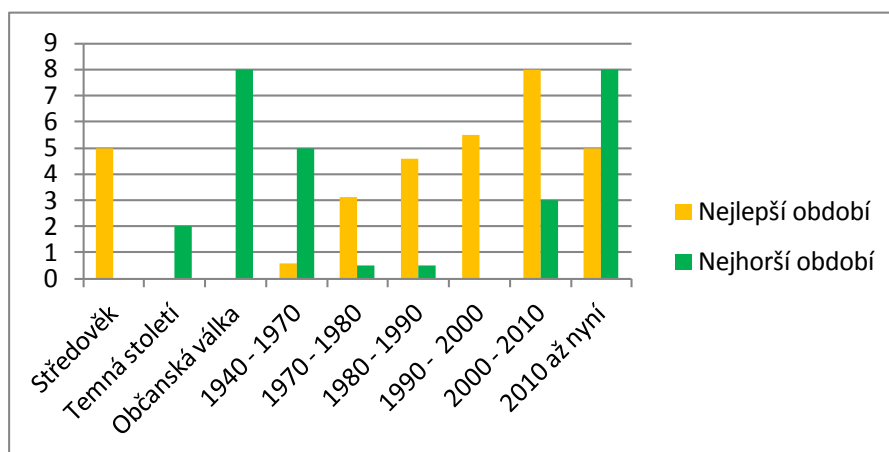
³⁶ ZBIEJCZUK, A. Španělská občanská válka. *Tripod*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: http://members.tripod.com/~pf_cz/vlastni/scw-cz.htm

Pestré historii Galicie byly v rámci výzkumu věnované dvě otázky, které směřovaly ke zjištění, kdy si respondenti domnívají, že se v průběhu historie měli obyvatelé Galicie nejlépe a kdy nejhůře. Následně byly vypracovány časové osy, které dějiny rozdělují do určitých časových úseků, aby se do nich daly jednotlivé odpovědi lépe zaznamenat.

Za údajně nejlepší časy galicijského obyvatelstva, na kterých se shodla většina respondentů, bylo označeno období rozvoje mezi roky 2000 až 2010, které bylo na svém konci ovlivněno příchodem ekonomické krize. Na druhém místě byla nejčastěji zmiňována 90. léta, a hned za nimi současnost a století spadající do středověku, během kterých byla dle dotázaných respondentů Galicie velmi prosperující a bohatou zemí. Postupně byla uvedena i léta osmdesátá a sedmdesátá, jež oslavují konec diktatury generála Francisca Franca. Na posledním místě se umístilo období Francovy diktatury v letech 1940 až 1970.

Naopak za nejhorší dobu bývá dle respondentů vnímána současnost, nebo španělská občanská válka, probíhající v letech 1936 až 1939, zejména pak období po jejím ukončení. Mnoho místních obyvatel čekalo, že se situace zlepší, avšak nastolení tvrdé diktatury Francisca Franca jejich očekávání nenaplnilo. Období, kdy Franco utlačoval španělské minoritní skupiny včetně Galicijců, bylo označeno jako třetí nejhorší. Respondenti zdůrazňovali především skutečnost, že za diktatury velmi utrpěla nejen místní kultura, ale hlavně jazyk, který je pro ně velmi důležitý.

Graf 3: Nejlepší a nejhorší období Galicie dle výpovědí respondentů³⁷

³⁷ Zdroj: vlastní

Další otázky, které byly během výzkumu položeny, se soustředily na současnou situaci Galicie. Názory respondentů měly v tomto případě objasnit, zda jsou Galicijci spokojeni s dnešními poměry. Následně bylo úkolem zjistit, v jakých oblastech jsou spokojeni a v jakých nikoli.

Graf 4: Spokojenost respondentů se současnou situací v Galicii³⁸

Přestože respondenti dostali možnost si postěžovat, většina této nabídky nevyužila a celých 60% připustilo, že jsou se současnou situací v Galicii spokojeni. Dalších 31% uvedlo, že spokojení nejsou a 9% je spokojeno víceméně.

Jaké faktory ovlivnily respondenty v tomto rozhodování, vysvětlili Galicijci následně v dalších dvou otázkách.

Nejčastější odpovědi na otázku „*V jakých oblastech jste spokojen(á)?*“ překvapivě bylo, že zkrátka a dobře ve všech. Záhy poté bylo velmi často uváděno, že se jim líbí místní příroda, především moře a hory, dále galicijská kultura, politická situace a klima. Do kategorie jiné byly zařazeny hlasy pro krásu galicijských žen a obdiv pro mladé nadšence, kteří se snaží v Galicii něco změnit.

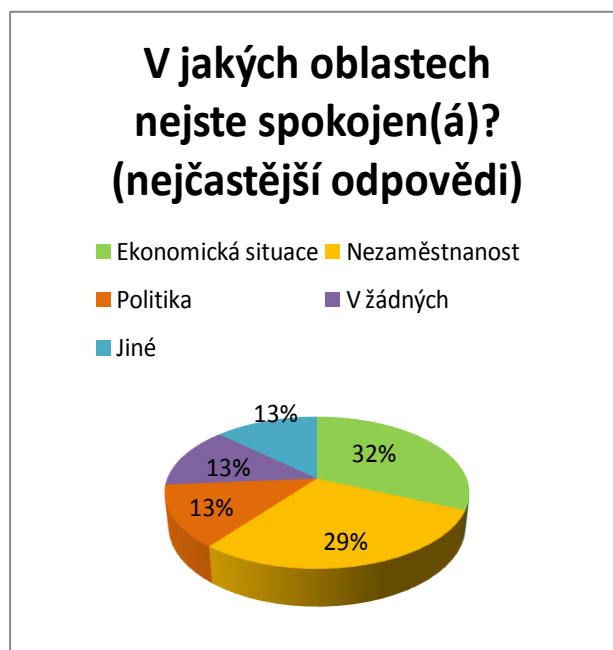
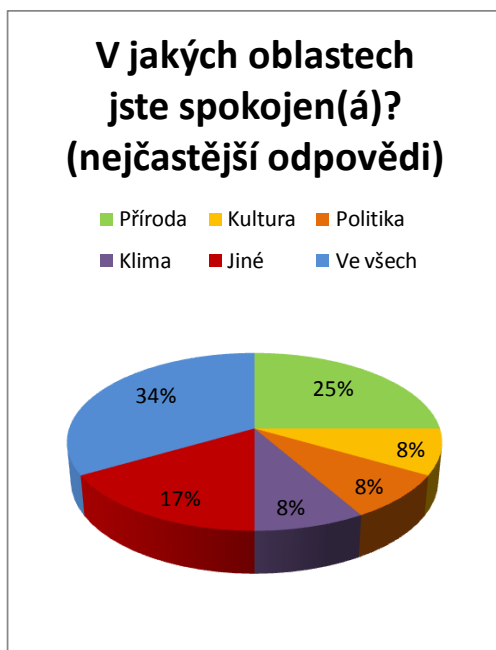
V souvislosti s tím, co se naopak v Galicii nelíbí, byla nejčastěji zmíněna současná ekonomická situace. Do této oblasti byla zahrnuta také technická zaostalost se zastaralou infrastrukturou. Na druhém místě trápila respondenty vysoká nezaměstnanost, především nedostatek práce pro mladé studenty končící studium. Na další pomyslné příčce nespokojenosti se umístila současná politická situace. Galicijcům kromě současné vlády vadí častá korupce a obecně rozšířené povědomí, že většina politiků krade peníze ze státní pokladny a myslí pouze na sebe. Stejný počet hlasů jako politická scéna získala také odpověď, že neexistuje oblast, ve které by respondenti nebyli spokojeni. Do skupiny „Jiné“ byl například zařazen názor, že se Galicijci neumí spojit a každý jedná nesmyslně

³⁸ Zdroj: vlastní

a zbytečně sám za sebe či přesvědčení, že Galicie má nerostné bohatství, které neumí zužitkovat.

Graf 5: Oblasti, ve kterých jsou respondenti v rámci současné situace spokojeni³⁹

Graf 6: Oblasti, ve kterých nejsou respondenti v rámci současné situace spokojeni⁴⁰

³⁹ Zdroj: vlastní

⁴⁰ Zdroj: vlastní

5.2. Kultura a tradice

Mezi kulturní prvky, které výrazně ovlivňují etnickou identitu galicijců a kterým se tato práce bude věnovat, patří tradiční hudba a tance, lokální kuchyně a svátky, které místní obyvatelé sblíží. Dodržování tradic je pro Galicijce velmi důležité. Jsou na to náležitě hrdí a také tuto skutečnost velmi rádi vyzdvihují.

Graf 7: Galicijské tradice⁴¹

Jak velké povědomí o svých tradicích Galicijci doopravdy mají, měla objasnit první výzkumná otázka z oblasti kultury, která byla respondentům položena. Na otázku „Znáte nějaké galicijské zvyky?“ odpovídalo mnoho respondentů kladně, avšak pokud bylo třeba jednotlivé tradice či zvyky vyjmenovat, ukázalo se, že znalost vlastních tradic není tak hluboká.

Přesto se podařilo dát dohromady popis tradic, které si dotázaní vybavili nejčastěji.

Nejčastěji si obyvatelé Galicie v této spojitosti vzpomněli na tajemný nápoj *Queimada*, jehož příprava chrání před zlými bytostmi nebo čarodějnice, jejichž údajnou existencí je Galicie proslulá. Na druhém místě se respondentům vybavily regionální *fiesty*, které byly pro přehlednost zařazeny do kategorie „ostatní“. Následovaly gastronomické *fiesty*, především poté ty, které oslavují mořské plody či například víno v oblasti Albariño. Oblíbené jsou i karnevaly, které se konají po celé Galicii při zvláštních příležitostech, tradiční hudba a tance nebo *fiesty* údajně keltského původu jakou je například Svatojánská noc.

⁴¹ Zdroj: vlastní

5.2.1. Fiesty

Nezbytnou součástí galicijské kultury jsou tradiční svátky a festivaly nazývané *fiesty* (*galic. festy*). Galicie je těmito *fiestami* proslulá a nejen mezi místními oblíbená.

Fiesty jsou zpravidla velmi živé. Během oslav nechybějí tradiční pochutiny, domácí alkoholické nápoje, v ulicích se celý den tančí a raduje. Téměř každou *fiestu* doprovází průvod městem, konají se hudební koncerty a je oslava završena oblíbeným ohňostrojem.

Pro důvod k oslavám nemusí Galicijci chodit daleko, oslavují se i maličkosti, od vydařené úrody až po oslavu určitého druhu potraviny. Nejčastěji mají ovšem oslavy původ náboženský. Vesnice i města pořádají každoročně *fiesty* na počest místních svatých a patronů.

Fiesta del Apóstol Santiago

Největší a nejslavnější událostí roku v Galicii je oslava věnovaná nejvýznamnějšímu patronovi – svatému Jakubovi. Svátek svatého Jakuba (*galic. Festa de Apóstolo Santiago / kastil. Fiesta del Apóstol Santiago*) se koná v Santiagu de Compostela každý rok během letních prázdnin. Uprostřed léta, 24. července, se v předvečer dne apoštola Jakuba scházejí místní včetně zvědavých turistů a poutníků na hlavním náměstí Obradoiro, které se nachází přímo před proslulou katedrálou. Oslavy zahájí dech beroucí promítání, které probouzí katedrálu k životu. Projekce je o půlnoci završena pestrobarevným ohňostrojem.

Slavnosti pokračují i další den, kdy centrum města ovládnou kočující prodavači se svými stánky, nabízející nepřehledné množství zboží od keramických hrníčků, voňavých vlastnoručně vyrobených mýdel, až po třpytící se korále. Město se stává přehlídkou tradiční hudby, folklorního tance a regionálních krojů. V katedrále se tento den koná významná mše, během níž se používá obří kadidelnice (*galic. esparcidor de humo / kastil. botafumeiro*), která je tak těžká, že s jejím zavěšením vysoko nad oltář musí pomáhat osm mužů. Této důležité bohoslužby se účastní také členové vlády či královské rodiny.

Rapa das Bestas

Další významnou událostí, která je bezpochyby galicijského původu a místní obyvatelé jsou na to náležitě hrdí, je Rapa das Bestas (do češtiny lze přeložit jako „stříhání

bestií“). V Galicii se tato 400 let stará *fiesta* koná hned v několika městech, ovšem nejznámější je pravděpodobně ta ve vesnici Sabucedo. Festival se koná zpravidla na začátku července.

Během těchto dní se opakuje stále stejný scénář. Brzy ráno vyrazí mladí muži ze Sabucedu a okolních vesnic do hor a lesů. Tam půl dne nahánějí a chytají polodivoké koně. Odpoledne naženou desítky koní do kamenné polokruhové ohrady zvané *curros*. Jako první dostávají příležitost mladiství, pro které vyžaduje účast při těchto oslavách nesmírnou odvahu, a proto jsou poté náležitě oceněni spontánním potleskem. Mladí mají jediný úkol, pochytat hříbata, která jsou odvedena z ohrady a následně ocejchována. Přestože koně žijí volně v horách, mají své majitele, a proto musí majitelé každý rok nové přírůstky značkovat. Pokud už v ohradě nejsou žádná hříbata, nastoupí stateční mladí muži zvaní *aloitadores*, kteří jsou rozděleni do tříčlenných týmů. Jejich cílem je ostříhat hřívy a ocasy všem koním v ohradě. Během této části muže hlasitě povzbuzují z tribun davy místních nadšenců. Postupuje se po jednotlivých koních a s každým je sveden nelítostný boj. Během těchto soubojů nemají *aloitadores* žádné nástroje či pomůcky, které by jim mohli pomoci zkrotit koně, bojují holýma rukama. Největší potlesk získají ti muži, kterým se podaří koně složit na zem. Koně se následně po ostříhání odčerví, jsou naočkováni a vypuštěni zpět do hor. Někteří statní hřebci můžou být při této příležitosti prodáni jistým vlastníkům, aby se nenarušila rovnováha ve stádech. Večer poté si všichni užívají dobrého jídla, hudby a vína.

Galicijci se netají tím, že se jim nelíbí Španěly oslavované býčí zápasy (*galic. corrida de touros / kastil. corrida de toros*) pro jejich krutost a nelidskost. Pokud se v Galicii koná *corrida des toros*, je tomu tak čistě pro pobavení turistů a místní tyto zápasy navštěvují jen minimálně. Ovšem i Rapa das Bestas má své odpůrce, kteří považují souboj s koňmi za nelidský. Během výzkumu jsem měla možnost navštívit tuto *fiestu* přímo v Sabucedu a musím jejím odpůrcům přiznat, že na vyděšená zvířata není hezký pohled. Koně, kteří jsou náhle nahnáni do stísněné ohrady, jsou po ročním životě ve volné přírodě téměř šílení. Jsou velmi vystresovaní a navzájem se kousají a kopou. Někdy i samotný souboj s mužem, který se snaží koně zkrotit, vypadá z tribuny velmi drsně. Nejvíce mne asi překvapilo to, kolik dětí se této podívané účastní. Pro Galicijce je běžné vzít děti na takový zápas a učit je povzbuzovat muže, kteří s koňmi bojují.

Fiesta de Santa Marta de Ribarteme

Galicie je kraj, kde se po staletí věří v nadpřirozeno, ať už jde o duchy či čarodějnice. Proto by nás neměl překvapit svátek věnovaný svaté Martě, sestře Máří Magdalény (*galic. Festa de Santa Marta de Ribarteme / kastil. Fiesta de Santa Marta de Ribarteme*). Tato *fiesta* oslavující šťastlivce, kteří předešlý rok unikli smrti, je často označovaná jako nejvíce pobuřující náboženská oslava světa. Koná se 29. července v malé vesnici As Nieves v provincii Pontevedra. Každý rok se tisíce věřících a zvědavců účastní velkých oslav, které začínají nezvyklým průvodem. Ve vesnici se utvoří procesí z místních, kteří na ramenou nesou rakve, ve kterých leží oslavenci, kteří minulý rok „utekli hrobníkovi z lopaty“. Rakev je v tomto případě symbolem jejich cesty za světlem. Přátelé a příbuzní, nesoucí své nejbližší, kteří přežili, jsou slavnostně oblečeni. Průvod postupuje až do místního kostela na mši, kde šťastlivci poděkují za svůj život zaplacením většího obnosu. Poté se pokračuje na hřbitov, který průvod s oslavenci několikrát obejde. K davu se později připojí muži se sochou svaté Marty, patronkou vzkříšení a pochodují s ní okolo rakví. Během toho pronáší tato slova: „*Panno svatá Marto, hvězdo severu, přinášíme ti ty, kteří viděli smrt*“. Po skončení průvodu se zbytek dne oslavuje život, a protože Galicijci jsou v tomto směru vyhlášení, jedná se o výjimečný zážitek. Ve vesnici vyhrávají kapely, hoduje se, pije se dobré víno, vypráví se nevšední zážitky oslavenců, jak oklamali smrt, a vše je zakončeno impozantním ohňostrojem.⁴²

Gastronomické fiesty

Galicie je ale taktéž vyhlášenou oblastí, která je známá fantastickou a velmi rozmanitou kuchyní. Pochoutek, které si zaslouží vlastní *fiestu*, je v Galicii nepřehledné množství. Mezi nejznámější kulinářské *fiesty* patří svátek mořských plodů ve městě O Grove (*galic. Festa do marisco do Grove / kastil. Fiesta del Marisco de O Grove*), jenž vzdává hold lokálním darům moře. Tato kulturní akce také vyzdvihuje hlavní pilíře vyhlášeného přímořského města – cestovní ruch a rybolov. Během *fiesty* mohou

⁴² Text je s úpravami převzat z: La Fiesta de Santa Marta de Ribarteme. *Don Quijote: spanish language learning* [online]. Salamanca [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.donquijote.org/culture/spain/society/holidays/fiesta-de-santa-marta>

návštěvníci ochutnávat mořské plody ve stáncích a je pro ně připravený bohatý doprovodný program.

Další známou gastronomickou slavností je svátek v Albariňu (*galic. Festa do Albariño / kastil. Fiesta del Albariño*), nejstarší festival vína v Galicii, který se koná vždy první neděli v srpnu. Celých pět dní mají účastníci možnost ochutnávat lahodná vína z této oblasti. Původ tohoto festivalu spočívá ve výzvě dvou přátel – Bernardina Quintanilla a Ernesta Zaratea, kteří se roku 1953 rozhodli vyzkoušet vína od všech pěstitelů v oblasti Albariň a za předchozí rok a rozhodnout, čí víno je nejlepší. Tato příležitost k ochutnávce místních odrůd se následně stala oblíbenou tradicí tohoto krásného kraje.

Graf 8: Návštěvnost galicijských fiest⁴³

Za účelem zjištění oblíbenosti těchto regionálních oslav byla respondentům během výzkumu položena otázka, zda navštívují nějaké galicijské *fiesty*. Z devíti dotázaných respondentů odpovědělo šest tak, že pokud mohou, účastní se *fiest* velice rádi. Galicijci, kteří odpověděli ne, svůj závěr okomentovali nejčastěji tím, že jsou velmi časově vytížení a nemají na zábavu čas. Jedna respondentka uvedla, že se *fiest*

neúčastní, protože ji oslavy nelákají.

5.2.2. Hudba

V Galicii, kraji hustých temných lesů a rozeklaných útesů zahalených mlhou, jsou často slyšet tóny hudby, která je tak odlišná od většiny Španělska. Hudba, která ani zdaleka nepřipomíná temperamentní tanec *flamenco* či veselé klapání kastanět.

Pro tuto část Španělska jsou charakteristické melodie, které jsou spíše typické pro jiné oblasti Evropy, jako například severnějšího Skotska nebo Irska. Zda je to dáno podobnou historií, přesněji keltskými kořeny či volbou ve Španělsku netradičním

⁴³ Zdroj: vlastní

hudebním nástrojem – dudami, lze dnes jen velmi těžko určit. Bohužel se v Galicii z dob Keltů dochovalo jen velmi málo, tedy původ a ovlivnění tohoto stylu keltskými tradicemi, jsou dnes pouze domněnky.

Oficiálně se současná galicijská hudba řadí do kategorie keltský folk. Převládá však názor, že její označení za keltskou je pouze reklamní tah. Pokud ano, lze tento marketingový krok považovat za velmi úspěšný. V současnosti jsou galicijské melodie na mezinárodní scéně velmi oblíbené a mají množství posluchačů i daleko za hranicemi země.

Hudba je pro Galicijce opravdu velmi důležitou součástí kulturního života. V Galicii je muzika nejen životním stylem, ale dnes je i velmi oblíbeným způsobem, jak se pobavit. Nejčastěji se lze s ukázkou tradiční hudby setkat na místních *fiestách*. Kapely většinou nebývají nijak veliké, skládají se ze dvou dudáků (*galic. gaiteros / kastil. gaiteros*) a dvou bubeníků. Nejvýznamnějším hudebníkem Galicie je Carlos Núñez. Tento galicijský rodák je považován za jednoho z nejlepších dudáků na světě a zároveň je mezi tamními obyvateli považován za nejoblíbenější galicijskou osobnost.

Historie hudby

O historickém vývoji galicijské hudby a tehdejších tradicích se toho do dnešní doby bohužel dochovalo velmi málo. Významnou událostí, která tuto kulturní oblast pozitivně ovlivnila, byla údajně zpráva, že se v Galicii nachází ostatky svatého Jakuba, jednoho z dvanácti apoštolů. V tu dobu začaly na severozápad Španělska proudit davy poutníků, kteří si s sebou přinášeli různé hudební nástroje, dokonce až z těch nejvzdálenějších koutů Evropy. Během temných dnů *reconquisty* se rozvoj hudby na určitou dobu pozastavil a ani během rozkvětu renesance a později baroka nedošlo k výrazným změnám. Galicijská hudba pomalu upadala. Velkou ránou pro galicijskou kulturu bylo o dvě století později nastolení režimu Francisca Franca, během kterého byly veškeré místní zvyklosti zakázány. Kromě galicijštiny šlo i o potlačení regionální hudby a tance. Až po ukončení Francovy diktatury začala silná obnova lidové muziky, která se vyšplhala až na dnešní žebříčky popularity.⁴⁴

⁴⁴ Text je s úpravami převzat z: Traditional Spanish Music and Dance. *What Spain*. [online]. 2011 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.whatspain.com/traditional-spanish.html>

Hudební nástroje

Největším symbolem galicijské hudby i Galicie samotné jsou bezpochyby dudy (*galic. gaitas / kastil. gaita*). Právě dudy připomínají keltské kraje, nejčastěji Skotsko nebo Irsko, kde tento lidový dechový nástroj vévodí.

První zmínkou dokazující užívání *gaitas* na území dnešní Galicie je pár rukopisů básníka Martína Codaxe, které lze datovat do 13. století. Dalším důkazem byly poté chvalozpěvy neznámého autora pojmenované *Cantigas de Santa Maria*. Tato obrovská sbírka 420 středověkých písní obsahovala zároveň i ilustrace dvou hudebníků hrajících na širokou paletu hudebních nástrojů, mezi nimiž nechyběly ani dudy.

Gaitas jsou v Galicii většinou doprovázeny hudebními nástroji, jakými jsou bubínek (*galic. tambor / kastil. tambor*) a tamburína (*galic. pandeireta / kastil. pandereta*). Bubny jsou v Galicii velmi častým doprovodným prvkem. Mezi nejčastější bicí nástroje patří *tamboril*, malý bubínek, kteří si hráči často zavěšují za opasek. V průměru má 20 až 40 centimetrů a hraje se na něj dvěma paličkami. Větším bratrem je poté *bombo*. *Bombo* je velký buben, který má v průměru 50 až 80 centimetrů, což je zhruba dvakrát tolik jako *tamboril*. Na *bombo* se hraje pouze jednou paličí. Neobvyklým hudebním nástrojem, který můžeme také zařadit do skupiny bicích je *pandeiro*, bubínek tvořený čtvercovým rámem, pokrytý kozí kůží.⁴⁵

5.2.3. Tanec

Jedním z nejznámějších a nejčastějších tanců v Galicii je *muñeira*, jejíž název lze do češtiny přeložit jako „mlynář“. Pojmenování úzce souvisí s historií tance. Tento tradiční „mlynářský“ tanec tančili rolníci v mlýnech při čekání na mouku. *Muñeira* je velmi výrazný a živý tanec, který zahrnuje i skoky a piruety se zvednutýma rukama. Kroky se u tohoto rytmického tance liší v rámci Galicie region od regionu. Nejoblíbenějším typem *muñeiry* je poté *muñeira de espantallo*, který se datuje do konce 18. století. Tento tanec typický pro oblast Noya vzdává hold slaměnému strašákoví (*galic. espantallo / kastil. espantapájaros*), který se umísťuje na zemědělský pozemek, aby chránil úrodu před

⁴⁵ Text je s úpravami převzat z: La música tradicional en Galicia. *El Folklore*. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <https://www.sites.google.com/site/elfolkloremasa/la-musica-tradicional-en-galicia>

drzími a hladovými ptáky. *Muñeira de espantallo* je zároveň oslavou slunce a vody, které zajišťují dobrou úrodu.

5.2.4. Gastronomie

Ke španělské kuchyni patří neodmyslitelně *tapas*, malé porce oblíbených jídel pocházejících většinou z místní oblasti. Tato jídla na malých talířcích se tradičně servírují zdarma k objednanému pití. Pokud by si zákazník chtěl *tapas* zakoupit, zaplatí okolo 2-5 euro za jednu porci. Nejčastěji se jako *tapas* nabízejí brambory na mnoho způsobů a *empanadas*, typické galicijské plněné koláče. Díky rozličným druhům nádivek se nenajde snad nikdo, komu by alespoň jeden koláč nezachutnal. Náplně se liší region od regionu. Nejčastěji se využívají různé druhy zeleniny, mas (nejčastěji kuřecí a vepřové) nebo sladkovodních či mořských ryb. *Empanadas* se pojídají horké i studené. V některých restauracích lze také narazit na tzv. *raciones*, což jsou v podstatě dvojité porce *tapas*.

Ke specialitám galicijské kuchyně patří především mořské plody (*galic. marisco / kastil. mariscos*). Pobřeží Galicie a studené vody Atlantského oceánu skýtají nespočet delikates, kterými je Galicie proslulá daleko za svými hranicemi. Zvláště hrdí jsou Galicijci na svou chobotnici (*galic. polbo / kastil. pulpo*), které je podávána v mnoha restauracích. Tradiční úprava chobotnice je velmi jednoduchá, avšak velmi chutná. Ne nadarmo se říká, že v jednoduchosti je krása. Chobotnice se nejdříve uvaří a poté se její chapadla nastříhají nůžkami na kousky. Ty se naaranžují na dřevěné prkénko, posypou se hrubou mořskou solí a středně ostrou mletou paprikou a nakonec se pokapou olivovým olejem.

Mezi další oblíbené mořské plody patří krevety, které se upravují na mnoho způsobů a různé druhy mušlí. Nejčastěji se setkáme se slávkami (*galic. mexillónes / kastil. mejillónes*), srdcovkami (*berberechos*) a hřebenatkami svatojakubskými (*vieiras*), které je v Galicii možné najít téměř na každém rohu. Právě lastury hřebenatky se totiž staly symbolem svatého Jakuba a celé Svatojakubské cesty. Pokud v Galicii někdo zmíní vilejše stvolnatého (*percebes*), malého neobvyklého korýše, většina lidí si vybaví vysokou cenu na jídelním lístku (100-120 €/kg). Ta souvisí s tím, že sběrači (*percebeiros*) při jejich získávání riskují vlastní životy. Musí se totiž pohybovat po kluzkých útesech, na které naráží ničivé vlny oceánu.

Nedílnou součástí galicijské kuchyně jsou také regionální speciality, typické pro jednu menší oblast či město. Galicie je plná těchto menších kulinářských zázraků. Jedna z těchto specialit se nachází ve městě Santiago de Compostela. Toto poutní místo a kulturní centrum západní Galicie, je také známé svým koláčem *Tarta de Santiago*. Jde o lehký mandlový moučník, který po staletí zdobí kříž ve tvaru meče, symbol rytířského Řádu svatého Jakuba z Compostely. Kříž vzniká podle šablony, která je zasypána moučkovým cukrem. Malá obec Padrón na západě Galicie je zase proslulá svými malými zelenými papričkami tzv. *Pimientos de Padrón*. Papričky se podávají tepelně upravené s hrubou mořskou solí a olivovým olejem. V neposlední řadě se nesmí zapomenout, že Galicie je také známá viny a měkkými sýry, zvláště sýrem *tetilla*, jenž mívá tvar ženského ňadra.⁴⁶

5.2.5. Mýty

Galicie je region dávných tradic, které jsou neoddělitelnou součástí života obyvatel tohoto severozápadního kraje. Již ve středověku bylo pohanské obyvatelstvo v Galicii velmi spřízněno s přírodou, s lesy, řekami i horami. Tehdejší filosofie zahrnovala přesvědčení, že vše živé v sobě ukrývá ducha, který může hodně ovlivnit i toho lidského. Protože nikdo si nechtěl duchy zneprátnit, bylo nezbytné je uctívat. Nejčastěji se vzdával hold slunci a vodě, ovšem zvláště obdivován byl i dub. Stejně jako se dochovala láska Galicijců k přírodě, lze se v Galicii setkat i s mnoha mýty a magickými tradicemi, které skrze pověry přežily až dodnes.

Čarodějnice

V Evropě je jen velmi málo míst, které by měly tak mysteriózní mytologii jako Galicie. Hluboké lesy tu jsou obestřeny mnoha tajemstvími. Nežije zde pouze divá zvěř, ale také tajemné nadpřirozené bytosti, které lze uctívat i se jich obávat. Je jen těžko uvěřitelné, kolik obyvatel Galicie v dnešní době věří na čarodějnice (*galic. bruxas / kastil. brujas*). V Galicii často dochází k záměně slova *bruxa* za *meiga*.

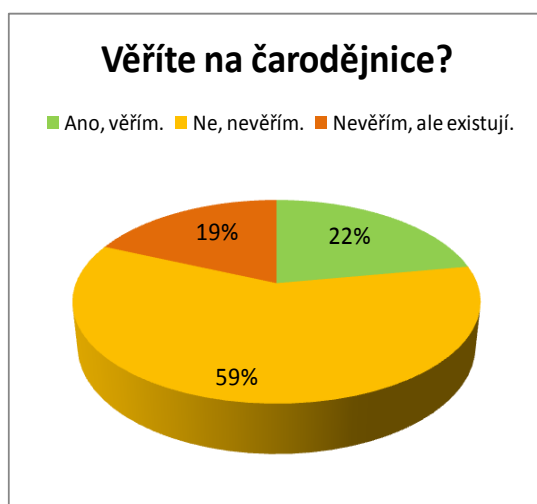
Čarodějnice se zpravidla dělí na hodné, které léčí a zlé, kterým je radno se vyhýbat. Lid mohou oslnit svou nebývalou krásou i děsit svým strašidelným vzezřením.

⁴⁶ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Nejznámější mytickou bytostí je *Santa Compañã* (svatá společnost). Podle pověstí se jedná o družinu duší zahalených v bílých hábitech s kapucí, která se toulá nocí. *Santa Compañã* je poslem smrti, lze ji tedy přirovnat k naší smrtce. Čarodějnice samotné se rozlišují dle svých pravomocí na mnoho druhů. Za nejnebezpečnější čarodějnici je označována *meiga chuchona*, jejíž vyobrazení je velmi složité, protože mění svou podobu. Nejčastěji se převtěluje do těla upíra nebo do různých zástupců hmyzí říše, nejčastěji včel. Její oblíbenou činností je sání krve malých dětí, kterým krade jejich tělesný tuk, aby si z toho později vyrobila zázračné masti či lektvary. Dalším strašákem dětí je *marimanta*, čarodějnice, která děti rovnou krade. Důkazem toho, že v Galicii není o zlé čarodějky nouze, je také *feiticeira*. Tato *meiga* žije v blízkosti řek a potoků, ale i když je stará, její vzhled není odpuzivý. Má nádherný hlas, kterým láká chlapce k řece, kde je nakonec utopí.

Proti čarodějnicím se Galicijci brání různě, nejčastěji u sebe nosí česnek či připravují kouzelný nápoj *Quiemada*. Velmi populární je také přeskakování ohně o svatojánské noci. Mezi další rady patří umístit koště vzhůru nohama ke vchodovým dveřím, nosit u sebe ostré drápy nebo vlčí zuby a zdobit svůj krk amulety či kameny, které jsou schopny odrážet zlá kouzla. V Galicii je velmi rozšířené pořekadlo: „*Eu non creo nas meigas, mais habelas, hainas*“ („*Na čarodějnice nevěříme, ale existují*“), které odhaluje samotné vnímání Galicijců, při kterém se střetává realita s mýty.⁴⁷

Graf 9: Víra v čarodějnice⁴⁸

V průběhu výzkumu se velmi často nabízela otázka, zda námi oslovení respondenti věří opravdu na čarodějnice tak, jak se povídá. Po zjištění, že Galicijci jsou skutečně velmi pověřiví, byl tento dotaz s velikým očekáváním zařazen mezi ostatní pokládané otázky. Nakonec na tuto otázku odpovědělo celkem 27 respondentů, z nichž nadpoloviční většina uvedla, že na

⁴⁷ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

⁴⁸ Zdroj: vlastní

čarodějnice nevěří. Menší počet Galicijců avšak připustil, že na čarodějnice věří a jsou hluboce a skálopevně přesvědčeni, že existují. Nakonec pět respondentů si protiřečilo, když sdělili, že na čarodějnice nevěří, avšak ty určitě existují.

Queimada

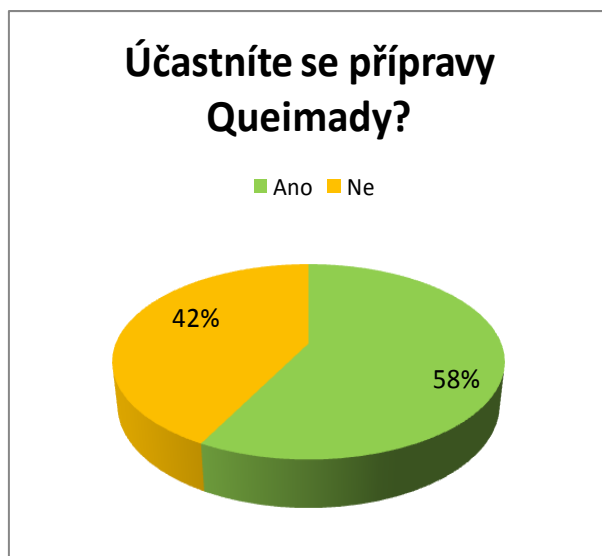
Mezi nejoblíbenější památku údajně keltského dědictví patří bezesporu *Queimada*. *Queimada* je tajemný alkoholický nápoj, který v Galicii již po léta sbližuje rodiny a přátele. Jeho příprava a následné požití je pro Galicijce obdobné jako naše grilování. Při přípravě tohoto nápoje z vínovice, do kterého se přidává cukr, kůra z citronu a poté podle libosti zrnka kávy nebo nakrájené kousky ovoce, se nápoj zapálí a zatímco hoří, pronáší se tajemná zaklínadla. Nejlepší denní doba pro tento rituál je po západu slunce. Až tehdy totiž nejlépe vynikne jeho magický duch.

Tradice říká, že perfektní čas na rituál *Queimada* nastává během keltského svátku Samhain, který se slaví v noci z 31. října na 1. listopad. Pro Kelty byl tento svátek začátkem nového roku, a byl vnímán také jako doba, kdy se stírá hranice mezi světem živých a mrtvých. Věřilo se, že se duše zesnulých v tento čas vracejí na zemský povrch, a živí mohou navštívit podsvětí. Značně pozměněný se tento svátek díky křesťanskému vlivu slaví jako Halloween dodnes. Navzdory tradicím je však pro tento rituál nejtypičtější Svatojánská noc, také nazývaná jako noc čarodějnic, která připadá na 23. června.

Navzdory tomu, že většina lidí věří, že nápoj *Queimada* a s ním spojený rituál má keltský původ a předává se po generace, pravděpodobně vznikl až v padesátých letech dvacátého století. *Queimada* byla původně připravována skupinkami galicijských emigrantů na místech jako byl Madrid, například po přátelském obědě. Příprava nápoje byla doprovázena odříkáváním různých přání a také na místě vymyšlených zaklínadel, které měly za úkol odehnat čarodějnice. Tento rituál se stal velmi populárním a rychle se rozšířil. Pro značnou oblibu nápoje navrhl roku 1955 Tito Freire hliněný hrnec, který vydrží teplotu modrého ohně. Ruku k dílu přiložil i Mariano Marcos Abalo, který v šedesátých letech napsal magickou formuli, která doprovází přípravu nápoje dodnes.⁴⁹

⁴⁹ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Graf 10: Příprava Queimady⁵⁰

V rámci výzkumu byly respondentům položeny otázky týkající se tohoto čarovného nápoje. Z třiceti respondentů, kteří byli dotazováni, zda *Queimadu* znají, jich 100% odpovědělo ano.

Pokud se týká přípravy nápoje, přestože vlastní nápoj a jeho účinek znají všichni, jeho příprava není příliš častá. Proto z 26 dotázaných

11 Galicijců uvedlo, že se příprav nikdy neúčastnilo. Převážná část respondentů (58%) ale potvrdila, že se přípravy účastní nebo se alespoň zúčastnila v minulosti.

5.3. Jazyk

Ve Španělsku se lze setkat se čtyřmi oficiálními jazyky, kterými jsou kastilština, katalánština, baskičtina a v neposlední řadě galicijština (*galic. galego / kastil. gallego*). Tato práce se bude následně zabývat jazyky, které ovlivňují autonomní oblast Galicie skrze mnohasetletou historii až po současnost. Konkrétně se jedná o kastilštinu a galicijštinu. Nejdříve je uveden stručný vývoj jazyků, po kterém následuje zhodnocení současné jazykové situace v Galicii skrze výsledky terénního výzkumu, podložené oficiálními údaji z galicijské statistického úřadu.

5.3.1. Kastilština

Kastilština, jazyk románského původu, patří mezi jeden z nejrozšířenějších světových jazyků. Velmi často je název kastilština zaměňován za španělštinu, což ovšem není chyba. Podle královské akademie španělského jazyka (Real Academia Española) jde o dvě naprosto zaměnitelná synonyma.

„V rámci Španělska je kastilština jediným oficiálním jazykem v těchto oblastech: Asturie, Kantábrie, La Rioja, Aragón, Kastilie a León, oblast Madridu, Kastilie – La

⁵⁰ Zdroj: vlastní

*Mancha, Extremadura, Andaluzie, Kanárské ostrovy, oblast Murcie, velká část Navarry a také města Ceuta a Melilla na severu Afriky. Kooficiálním jazykem je v Katalánsku, na Baleárských ostrovech, v oblasti Valencie, v Galicii, v Baskicku a v baskicky mluvící části Navarry.*⁵¹

Historie

Kastilština se vyvinula z lidové latiny v době, kdy Pyrenejský poloostrov ovládali Římané. Později byl její vývoj ovlivněn dalšími kulturami. Nejvýrazněji na kastilštinu v té době zapůsobilo východogermánské etnikum Gótové. V raném středověku se již začal utvářet původní kastilský dialekt, který byl z jedné strany ovlivňován arabštinou, kterou s sebou přinesli ze severní Afriky Maoři, a z druhé baskičtinou, která se utvářela na severovýchodě poloostrova. Již ve středověku měla kastilština silnou převahu a začala se rozšiřovat do oblastí Koruny aragonské i Království navarrského.

Díky *reconquistě* se kastilština rozšířila téměř po celém Pyrenejském poloostrově a neustále získávala čím dál větší prestiž. V době, kdy moře začínali ovládat senzachtiví mořeplavci a objevitelé, připlul v roce 1492 Kryštof Kolumbus k břehům amerického kontinentu. On a mnoho dalších se v té době zasloužili o rozšíření španělštiny do zemí Jižní a Střední Ameriky, jenž v těchto oblastech zůstává nadále mateřským jazykem milionů lidí. Během španělské kolonizace bylo také převzato mnoho slov indiánského původu, především názvů rostlin a zvířat, které v Evropě nebyly doposud známé.

Rok 1492 byl pro kastilštinu významným rokem nejen díky Kryštofovi Kolumbovi. V témže roce byla publikována *Grammatica*, první kniha věnovaná kastilštině a jejím pravidlům, španělského humanisty Elia Antonia de Nebrija. V 16. a 17. století se kastilština, do té doby využívaná především v oblasti obchodu, velmi úspěšně infiltrovala do vysoce postavených společenských kruhů a začala být uplatňována i během diplomatických jednání. Během druhé poloviny 20. století byla kastilština ještě více rozšířena a její postavení se umocnilo díky migračním vlnám.⁵²

⁵¹ ŠTOUDOVÁ, L. *Jazyková politika Galicie*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2008. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Miroslava Aurová.

⁵² Text je s úpravami převzat z: ŠTOUDOVÁ, L. *Jazyková politika Galicie*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2008. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Miroslava Aurová.

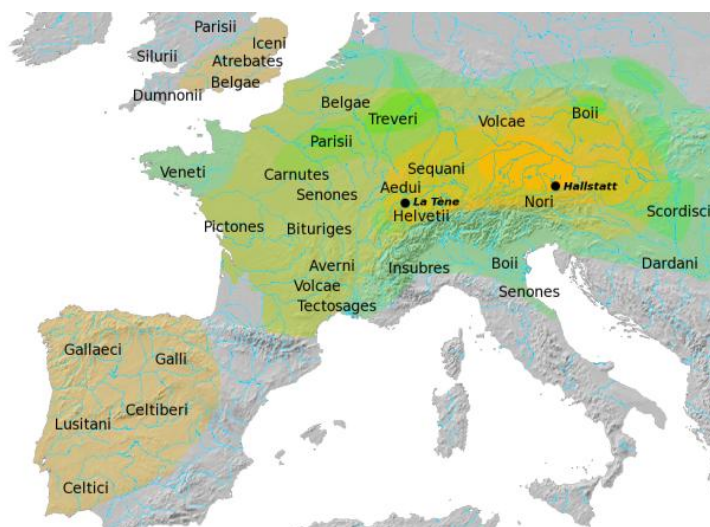
5.3.2. Galicijština

Historie

Původ jazyka

Ve 3. století př. n. l. se v severní části Iberského poloostrova⁵³ usadili první keltské kmeny. Druhá vlna migrace znamenala obsazení severozápadní části poloostrova keltským pokolením Gallaeci⁵⁴. Okolo roku 137 př. n. l. však toto území dobyli samotní Římané, kteří zde založili provincii Gallaecia⁵⁵. Římské legie ovládly toto území mnohem později, než tomu bylo ve zbytku poloostrova, tudíž k romanizaci místního obyvatelstva docházelo se značným zpožděním.

Obrázek 7: Rozšíření halštatské a laténské kultury a území některých hlavních keltských kmenů⁵⁶

⁵³ Iberský poloostrov je jedním z názvů Pyrenejského poloostrova. Zatímco název Pyrenejský poloostrov je odvozen od pohoří Pyreneje na francouzsko-španělské hranici, název Iberský poloostrov je odvozen od pradávného etnika Iberů, které je považováno za původní obyvatelstvo poloostrova.

⁵⁴ Původem keltské pokolení, obývající severozápadní roh Pyrenejského poloostrova. Tito Keltové bývají označováni za „první Galicijce“. Jejich životním odkazem jsou hradiště, jejichž stavba byla pro tento kmen typická.

⁵⁵ Římská provincie nesoucí svůj název dle keltského klanu Gallaeci, který již toto území obýval před Římany. Tato oblast se rozkládala na území dnešní Galicie, severního Portugalska, Asturie a Leónu.

⁵⁶ Zdroj: Wikipedie Otevřená encyklopedie. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Lat%C3%A9nsk%C3%A1_kultura

V následujících letech se v této oblasti začala skrze římské vojáky šířit vulgární latina⁵⁷. Asimilace keltských kmenů a Římanů byla sice pozvolná, avšak používání jazyka Římanů přinášelo Keltům podstatné výhody, jako možnost získání římského občanství či pozemků, tedy tento proces převzetí a splynutí jazyka nakonec zvítězil.^{58 59}

Středověk

Roku 409 bylo v severozápadní části poloostrova zřízeno království Galicie. Po 5. století dorazily do tohoto království kmeny germánské, které s sebou přinesly i svůj odlišný jazyk. Později tuto oblast obsadili i Arabové z jihu a nově příchozí keltské kmeny z Británie. Všichni podmanitelé se ale setkali s jazykovou bariérou a místnímu jazyku se přizpůsobit nedokázali. Z té doby se ovšem dochovalo množství slov germánského i arabského původu, se kterými se lze setkat i v dnešní podobě galicijského jazyka.

Přechod z latiny do galicijštiny byl plynulý a pozvolný. Nelze přesně určit, kdy z latiny galicijština vznikla. Přestože se v Galicii mluvilo latinou, vlivem keltských kmenů a dalších dobyvatelů měla do latiny, kterou se hovořilo ve zbývající části poloostrova velmi daleko. Lze je tedy považovat za dva odlišné jazyky, galicijštinu a latinu. V té době byla galicijština jediným jazykem, kterým se zde hovořilo. Ve stále více klesající míře byla poté užívaná latina, a to pouze ve formě psané. Koexistence těchto dvou jazyků vedla nakonec k tomu, že ve 13. století galicijština i latina získaly obě oficiální status v rámci právních dokumentů, vyhlášek, vedení soudních sporů atd.

Zlatý věk

Období mezi 12. až 15. stoletím, kdy se v severozápadní oblasti poloostrova mluvilo jazykem galicijsko-portugalským, je považováno za zlatý věk galicijské literatury. V této době byla dokonce jednou z nejznámějších na evropském kontinentu. Galicijsko-portugalské lyrické básně se zpívaly po celé západní Evropě a místní básníci byli

⁵⁷ Vulgární latina byla nářečím latiny užívané v Římské říši. Používala se pouze v mluveném projevu a to až do období okolo 9. století, kdy se z jednotlivých nářečí vyvinuly románské jazyky.

⁵⁸ BATZAROV, Z. General Overview. *Galician Language*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.orbilat.com/Languages/Galician/Galician.html>

⁵⁹ *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

i v úzkém kontaktu s provensálskými trubadúry⁶⁰. Jazyk galicijsko-portugalský potvrzoval kulturní a jazykovou jednotu Galicie a Portugalska v průběhu středověku. Galicijská a portugalská větev se lišily pouze malou mírou místních dialektů, čímž byly považovány za jeden jednotný jazyk. Ze zmíněné doby pochází také nejstarší dochovaný dokument v galicijsko-portugalském jazyce. Jedná se o satirickou báseň *Ora Faz ost'o Senhor de Navarra*⁶¹. Tyto verše sepsal trubadúr João Soares de Paiva okolo roku 1200.⁶²⁶³

Úpadek galicijštiny

Brzy však o svou jednotu tento galicijsko-portugalský jazyk přišel. Stalo se tomu poté, co se Portugalsko odtrhlo od království León a začalo fungovat samostatně. Jazyky se začaly dle svých standardů rozcházet. Zatímco portugalština se stala oficiálním jazykem svého království, galicijština byla obvyklým jazykem nejen trubadúrů a rolníků, ale i místních šlechticů a duchovních.

Koncem středověku se nad Galicií a jejím proslulým jazykem začala stahovat mračna. Po nejslavnějším období galicijštiny přichází postupný pokles, na který působilo hned několik faktorů. Jedním z nich byl příjezd zahraniční šlechty, která nahradila tu místní. Bohužel nově příchozí aristokraté neměli žádné slitování jak s galicijštinou, tak i tradiční kulturou. Oficiálním jazykem šlechty se tímto místo galicijštiny stala kastilština. Dalšími faktory byla absence městského lidu, který by hájil svou zem, své zájmy a svůj jazyk. Došlo k postupnému poklesu počtu obyvatel a galicijská církev ztratila svou formu autonomie. Na výsluní nahrazovala Galicii Kastilie, která se svou politikou celý proces upadající galicijštiny podporovala. Následně se podílela i na zabránění ustálení galicijštiny jako literárního jazyka.⁶⁴⁶⁵

⁶⁰ Trubadúři byli středověcí skladatelé, muzikanti a zpěváci.

⁶¹ Posměšná báseň byla napsána na popud událostí, které se odehrály v rodné provincii básníka. Když byl aragonský panovník v Provençe, napadl básníkovu zemi král Sancho VII. ze sousední Navarry. Báseň lze do češtiny přeložit jako „Proč to děláte, pane z Navarry?“

⁶² *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

⁶³ An Overview of the Galician Language. *Xunta de Galicia*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://www.xunta.es/linguagalega/an_overview_of_the_galician_language

⁶⁴ *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

⁶⁵ Historia da lingua e literatura galegas. *Letras galegas*. [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://diadasletrasgalegas.galiciadigital.com/historia-da-lingua/nacemento>

Století temna

V následující době byla jazyková otázka odložena a galicijský lid se snažil o soudržnost svého politického systému. Po dobu následujících tří století, známých jako *Seculos Escuros*⁶⁶, ustala písemná tvorba v galicijštině, zatímco portugalština a kastilština byly oficiálně konsolidovány a kodifikovány. Nicméně galicijština zůstala nadále komunikačním prostředkem místního obyvatelstva. Tím, že byla galicijština předávána pouze ústně a nikoli písemně, docházelo ke vzniku nových dialektů a tříštění jazyka. Současně začala upadat popularita galicijštiny z hlediska kultury či vědy. Galicijština se stala jazykem neustáleným a ve vyšších sférách nechtěným. I když se z této temné doby nedochovaly žádné písemnosti v galicijském jazyce, dodnes přetrvaly alespoň některé ukolébavky, hádanky, povídky či legendy, které se přenášely ústně. V období rozkvětu renesance a baroka se galicijština nepoužívala, neboť ji velmi úspěšně zastínila kastilština.⁶⁷⁶⁸⁶⁹

Osvícenství

Nástup filozofického směru osvícenství v 18. století s sebou přinesl touhu po změně. Začaly se ozývat tzv. „osvícené“ hlasy, které byly velmi znepokojeny nad nedostatečným rozvojem Galicie. Začaly být předkládány návrhy na restrukturalizaci hospodářského, společenského i kulturního života. Nejvýznamnější osobností této osvícenské etapy byl Martín Sarmiento⁷⁰. Dalšími osvícenci, kteří se podíleli na rozmachu Galicie, byli Benito Jerónimo Feijoo⁷¹ a Padre Sobreira⁷².

⁶⁶ *Seculos Escuros* je označení pro dobu temna, probíhající v 16., 17. a 18. století, během níž galicijská literatura upadá a galicijština ztrácí prestiž a využití ve vyšších sférách života. Tato doba je spojena se ztrátou politické a administrativní moci v království Galicie.

⁶⁷ *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

⁶⁸ An Overview of the Galician Language. *Xunta de Galicia*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://www.xunta.es/linguagalega/an_overview_of_the_galician_language

⁶⁹ Historia da lingua e literatura galegas. *Letras galegas*. [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://diadasletrasgalegas.galiciadigital.com/historia-da-lingua/nacemento>

⁷⁰ Martín Sarmiento (1695-1772) byl osvícený učenec, spisovatel a benediktinský mnich. Během svého života se velmi zajímal o lingvistiku a byl velkým zastáncem užívání galicijštiny. Obhajoval její používání ve školství, správě i církvi.

⁷¹ Benito Jerónimo Feijoo (1674-1764) byl galicijský spisovatel a učenec. Je také autorem několika spisů, ve kterých se zaměřuje na různé oblasti, které ho zajímaly, od filozofie až po techniku.

⁷² Padre Sobreira (1674-1764) byl benediktinský mnich, navazující na myšlenky otce Sarmienta. Pracoval na vývoji galicijského slovníku (*Glossario General de Lengua Gallega*).

Obrození

19. století je pro Galicii známé jako *Rexurdimento* (obrození). V tomto procesu docházelo k oživení nejen v oblasti literární, nýbrž i kulturní, historické a politické. V Galicii začala vznikat hnutí, která nabádala k národnímu uvědomění. Hlavním cílem vedoucích představitelů bylo pozvednutí jazykové úrovně galicijštiny. Přišla doba, kdy galicijští spisovatelé uchořili svá pera a po stoletích ticha začali opět tvořit. Stěžejním dílem tamního obrození se stala publikace významné básničky Rosalíe de Castro - *Cantares Gallegos* (Galicijské písně) vydaná v roce 1863. Do literární skupiny „obrozenců“ se kromě Rosalíe de Castro řadili ještě Curros Enríquez, Eduardo Pontal či Valentín Lamas Carvajal.⁷³⁷⁴

Začátek 20. století

Na začátku 20. století se začal ve velké míře prosazovat galicijský nacionalismus, který byl neodmyslitelně spjat s užíváním galicijštiny. Byly založeny organizace *Irmandades de Fala* (Bratrstva jazyka), kterou tvořili aktivisté, kteří bojovali za jednojazyčnou galicijskou zemi. Působili v letech 1916 až 1936. Tyto organizace vznikaly napříč celou Galicíí ve všech velkých městech.

V roce 1906 byla založena pro galicijštinu důležitá vědecká instituce Královská akademie galicijského jazyka (*Real Academia Galega*), která vznikla za účelem studia jazyka a galicijské kultury. Galicijština měla být díky tomuto ústavu chráněna a rozvíjena. Místnímu jazyku se dostávalo stále větší podpory. V roce 1918 byly na základě galicijského shromáždění masivně podporovány slovníky, příručky galicijské gramatiky, jazykové studie, vydávání publikací v galicijštině a v neposlední řadě užívání galicijštiny ve veřejné správě a školství.

V roce 1920 bylo vydáno první číslo časopisu *Nós*, pod jehož názvem se skrývala i generace, která se snažila galicijštinu oprostít od kastilského kulturního vlivu. Galicijská

⁷³ *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

⁷⁴ CONDE, X. F. A Brief Outline of Historical Sociolinguistics of the Galician Language. *academia.edu*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://www.academia.edu/418722/A_BRIEF_OUTLINE_OF_HISTORICAL_SOCIOLINGUISTICS_OF_THE_GALICIAN_LANGUAGE

kultura šla ruku v ruce s evropskými ideami a galicijština se začala využívat i ve vědním oboru. Během třicátých let plnily pulty galicijských knihkupectví knihy od nových tamních spisovatelů a vznikala stále nová uskupení podporující galicijštinu a svou vlast. Všechna práce, kterou organizace vynaložily, se nakonec zúročila, protože roku 1931 byl galicijštině přiznán statut oficiálního jazyka. Teprve nyní se dostalo zadostiučinění všem umělcům, intelektuálům a významným osobnostem, kteří se celé devatenácté století snažili v tomto ohledu uspět. Obyvatelé Galicie nadšeně přihlíželi, jak se jejich jazyk vyrovnává kastilštině, která se v Galicii od konce středověku držela urputně na prvním místě.⁷⁵

Frankismus

Poté, co po dobu tří let sužovala španělskou krajinu občanská válka, byl nastolen frankismus, politický režim generála Francisca Franca, který se dostal k moci po svém vítězství. Ideologie Franca, která se vyznačovala zejména netolerancí k menšinovým národům, vedla k zániku galicijštiny. Většina intelektuálů a významných osobností byla donucena k emigraci. Nadále se galicijští vlastenci snažili uchovat svou identitu a svůj rodný jazyk, avšak v zemích mimo Španělsko. V zemích, kde v průběhu Francovy diktatury našli nový domov. Galicijská kultura našla své útočiště a začala se vyvíjet především v Argentině, Venezuele, Mexiku a na Kubě. V Galicii se sociální postavení galicijštiny velmi zhoršilo. Galicijština byla zakázána a jediným oficiálním jazykem byla stanovena kastilština. Ve školách se vyučovalo pouze španělsky a přečíst si denní tisk v galicijštině bylo nemožné. Na Galicii byla uvalena cenzura, která se velmi podepsala na národním cítění místních obyvatel. Během této epochy se kastilština stává jediným dorozumívacím jazykem v celém Španělsku. V šedesátých letech způsobily změny v ekonomických a sociálních záležitostech mírné uvolnění cenzury. Znovu se začaly vydávat časopisy, které byly dříve zakázány a vznikaly nové spolky bránící galicijštinu.⁷⁶

⁷⁵ Galego.org. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

⁷⁶ Galego.org. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

70. a 80. léta

Postupné upevňování demokracie podpořilo zrod mnoha nových autorů a vznik nových žánrů. Na začátku sedmdesátých let byly položeny základy novým divadelním scénám a společnostem. Vznikala nová sdružení, jež se snažila podporovat divadlo a vnést umění mezi mládež. Galicijská média se ovšem touto cestou nevydala. Na základě jejich samotného výběru zůstala většina mediálních prostředků u rozšířenější kastilštiny.

V rámci demokratického režimu se v roce 1978 Španělsko navrátilo k Ústavě, díky které byla Galicie ustanovena autonomní oblastí Španělska se dvěma úředními jazyky, galicijštinou a kastilštinou. V rámci tohoto kroku, bylo zapotřebí nejen stanovit právní užívání jazyků, ale i pevně uchopit a stanovit pravidla galicijštiny. Toho se ujaly Institut galicijského jazyka (*Instituto da Lingua Galega*) a Královská akademie galicijského jazyka (*Real Academia Galega*), které v roce 1982 navrhly *Normas Ortográficas e Morfolóxicas do idioma galego*. Tato pravidla byla následně schválena a roku 1983 se stala součástí Zákona pro lingvistickou standardizaci (*Lei de normalización lingüística*).⁷⁷

5.3.3. Současná jazyková situace v Galicii

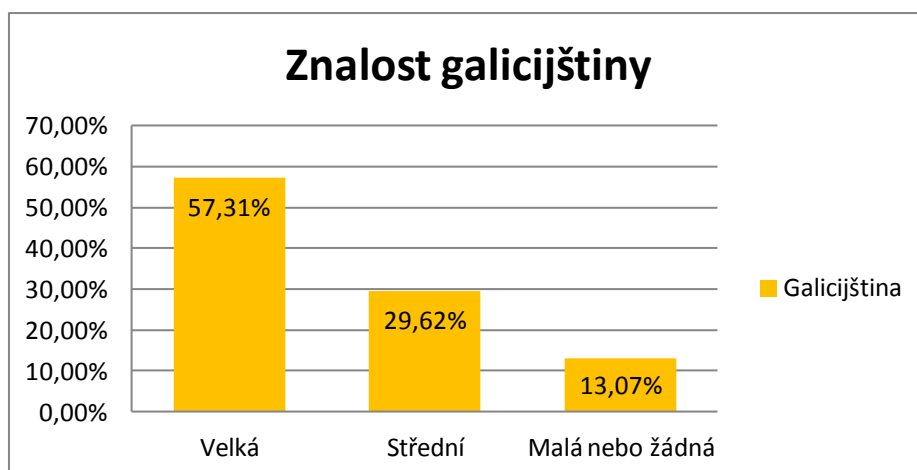
V Galicii spolu již po staletí pomyslně soupeří oba dva oficiální jazyky - galicijština a kastilština. Bilingvní obyvatelé Galicie hovoří většinou jak galicijským, tak i kastilským jazykem, a nedělá jim tedy větší potíže přejít plynule z jednoho jazyka do druhého. V dnešní době je velmi časté rozdílné užívání jazyků dle situace, v jaké se Galicijci ocitnou. Stává se, že místní obyvatelé rozlišují, jakým jazykem budou hovořit v zaměstnání či ve škole, doma či s přáteli nebo během každodenních činností, jakými jsou například návštěva obchodu, restaurace či kostela. Velkou roli v užívání jazyků hrají ale také jisté předsudky, které souvisí především s galicijštinou. Galicijský jazyk je spojován především s venkovským obyvatelstvem a v některých velkých městech jej považují za jazyk starší generace, který je zastaralý a nemá budoucnost.

V roce 2013 byl pod záštitou Galicijského statistického úřadu proveden výzkum, který vypovídá o tom, jakou mají obyvatelé Galicie znalost galicijštiny. Nadpoloviční většina obyvatel (57%) ji dle výsledků může považovat za velmi dobrou. Celých

⁷⁷ *Galego.org*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

30% Galicijců prokazuje střední znalost galicijského jazyka a zbylých 13% malou nebo žádnou.

Obrázek 8: Znalost galicijštiny⁷⁸

První otázkou, která se zabírala jazykem v rámci našeho výzkumu vedeného v Galicii, bylo: „*Mluvíte galicijštinou?*“. Tento dotaz byl zodpovězen celkem 37 respondenty, z nichž 92% odpovědělo ano. Zbylí dva dotázaní připustili, že galicijsky mluví méně⁷⁹ a jeden mladý respondent uvedl, že galicijsky nemluví, přestože jazyku rozumí a byl jím vyučován ve škole. Znalost jazyka potvrdil pouze v písemné podobě.

Graf 11: Procentuální rozdělení respondentů mluvících galicijštinou⁸⁰

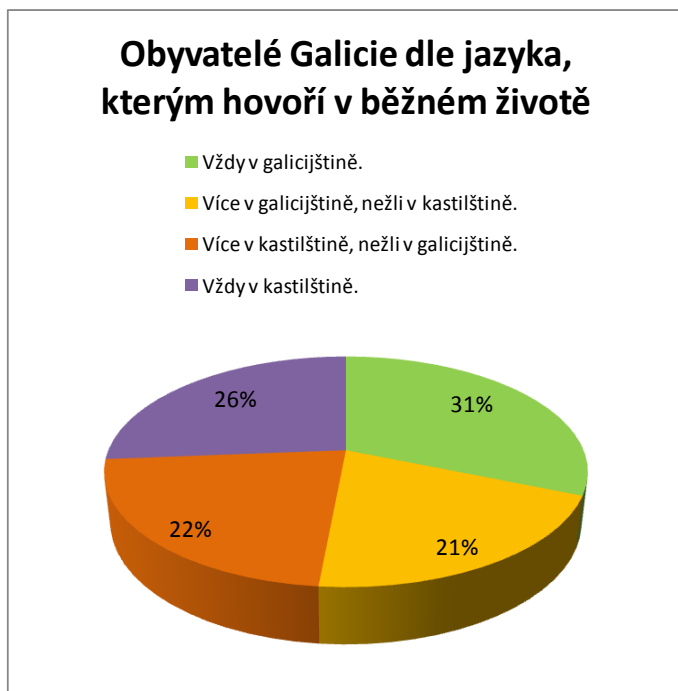

⁷⁸ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2939&R=4\[2013\];1\[all\];0\[5\]&C=3\[0\];2\[2\]&F=&S=998:12&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2939&R=4[2013];1[all];0[5]&C=3[0];2[2]&F=&S=998:12&SCF=)

⁷⁹ Konkrétně respondenti odpověděli: „*Víceméně.*“.

⁸⁰ Zdroj: vlastní

Graf 12: Obyvatelé Galcie dle jazyka, kterým hovoří v běžném životě⁸¹

Dalším šetřením, které bylo Galicijským statistickým institutem provedeno, bylo zjištěno, jakým jazykem obyvatelé Galcie hovoří ve svém každodenním životě. Výsledky jsou velice vyrovnané, tudíž z nich nelze vyčíst, že by byl jeden z jazyků užíván převažujícím způsobem.

Výsledky, které byly získány na základě našich dotazů, poukazují na to, že naši

respondenti v běžném životě užívají více kastilštinu nežli galicijštinu. Na otázku „*Jakým jazykem mluvíte častěji?*“ nám odpovědělo celkem 19 Galicijců, z nichž 11 označilo kastilštinu a zbylých 8 galicijštinu.

Graf 13: Jakým jazykem mluví respondenti častěji⁸²

Dalším již zmíněným faktorem ovlivňujícím současnou jazykovou situaci v Galicii je rozdílné užívání jazyků na základě situací, ve kterých se lidé každý den ocitají. První oblastí, na kterou byl soustředěn náš výzkum, bylo domácí prostředí. Z 25 respondentů jich 14 uvedlo, že doma mluví galicijsky a zbylých

⁸¹ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0206004&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912\[all\]&C=0\[all\];2\[all\]&F=1:0&S=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0206004&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912[all]&C=0[all];2[all]&F=1:0&S=), vlastní úprava

⁸² Zdroj: vlastní

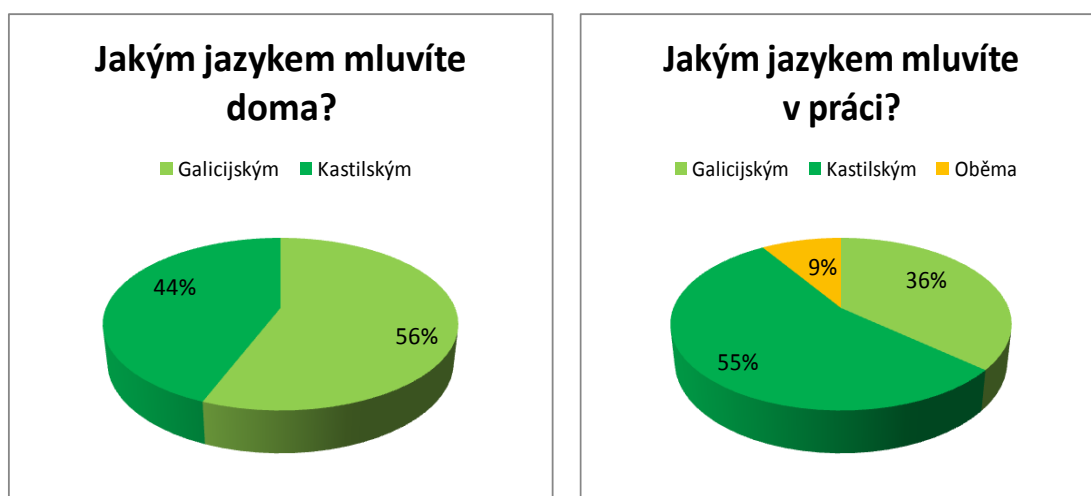
11 hovoří s rodinnými příslušníky kastilsky. Výsledky jsou tedy poměrně vyrovnané, lze sledovat pouze minimální převahu galicijštiny.

Další oblastí, na kterou se výzkum zaměřil, bylo zaměstnání. Mnoho obyvatel Galicie pracujících ve službách hovoří ve svém zaměstnání kastilštinou nezávisle na tom, jak mluví například doma. Především se jedná o Galicijce, kteří se ve své profesi setkávají s turisty nebo Španěly z ostatních regionů. Kastilština v tomto případě slouží jako univerzální jazyk, díky kterému se bez potíží domluví obě strany.

Na druhou otázku odpovědělo celkem 11 respondentů, kteří většinou potvrdili, že v zaměstnání hovoří kastilsky (55%). Menší část dotazovaných (36%) uvedla, že využívá galicijštinu a jeden respondent sdělil, že ve své profesi používá oba jazyky. V takovém případě záleží na klientech, jakým jazykem navážou konverzaci. Respondent následně komunikuje galicijským či kastilským jazykem bez sebemenšího zaváhání.

Graf 14: Jakým jazykem mluví respondenti doma nejčastěji⁸³

Graf 15: Jakým jazykem mluví respondenti v práci nejčastěji⁸⁴

Zajímavé je také srovnání užívání jazyků mezi přáteli či zhodnocení výsledků z běžně navštěvovaných míst, jakými jsou obchod nebo kostel. V obou případech nelze zaznamenat převahu určitého jazyka, protože počty zastánců jednotlivých jazyků jsou poměrně vyrovnané. Oproti zaměstnání nadpoloviční většina dotázaných odpověděla, že

⁸³ Zdroj: vlastní

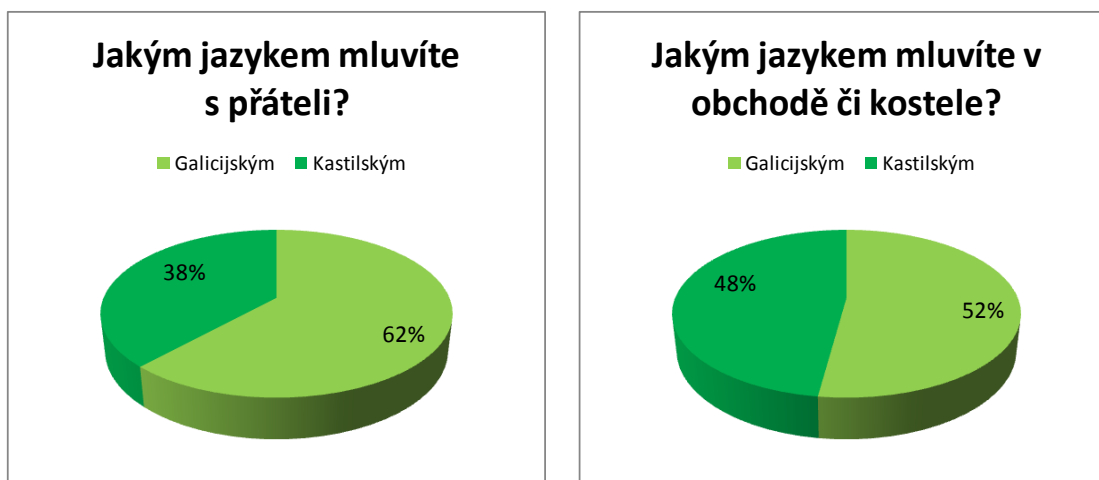
⁸⁴ Zdroj: vlastní

s přáteli mluví především galicijštinou (62%) a zbylých 38% uvedlo kastilštinu. Celkem na tuto otázku odpovědělo 21 Galicijců.

Rozdíl ve výpovědích respondentů na otázku „*Jakým jazykem mluvíte v obchodě či v kostele*“ tvořil pouhé 4%, což odpovídá jedné osobě. Z 23 jich tedy 12 mluví galicijštinou a 11 kastilštinou.

Graf 16: Jakým jazykem mluví respondenti s přáteli nejčastěji⁸⁵

Graf 17: Jakým jazykem mluví respondenti v obchodě či kostele⁸⁶

Na základě těchto zjištění lze konstatovat, že přestože se během terénního výzkumu potvrdila hypotéza, že obyvatelé Galicie mluví rozdílným jazykem v odlišných situacích každodenního života, není zaznamenána zásadní převaha užívání jednoho jazyka nad druhým ani v jednom prostředí.

Již bylo potvrzeno, že Galicijci oba oficiální jazyky střídají, avšak jakým jazykem by mluvíli, pokud by si mohli vybrat sami? Další výzkumná otázka byla směřována k určení preferencí galicijského i kastilského jazyka. Zjištěná čísla byla opět velice vyrovnaná. Z 28 respondentů jich 10 uvedlo, že preferuje používání galicijštiny a dalších 9 upřednostňuje kastilštinu. Zajímavě odpovědělo 9 respondentů, kteří sdělili, že je jim to jedno a že se v tomto ohledu rádi přizpůsobí ostatním. To se dá ovšem odůvodnit tím, že Galicijci umí většinou oba dva jazyky na takové úrovni, že se uspokojivě dorozumí oběma. Pokud nastala situace, kdy dotázaný sdělil, že jedním z jazyků mluví podstatně hůře,

⁸⁵ Zdroj: vlastní

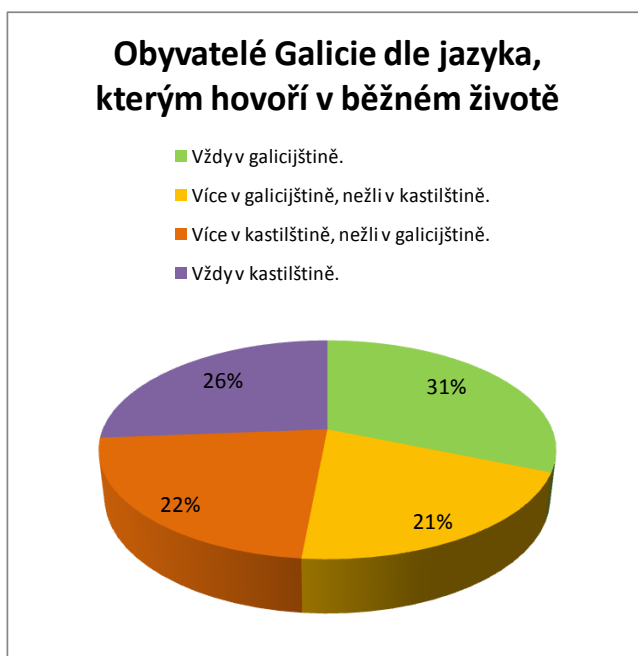
⁸⁶ Zdroj: vlastní

automaticky upřednostňoval ten, ve kterém si byl jistější. Někteří také volili jazyk, který jim byl celkově bližší, protože tímto jazykem komunikuje jejich rodina.

Graf 18: Preference jazyků⁸⁷

Obrázek 9: Obyvatelé Galicie dle jazyka, kterým hovoří v běžném životě⁸⁸

⁸⁷ Zdroj: vlastní

⁸⁸ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912\[12\];0\[0:1:2:3\]&C=1\[0\];2\[2013\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912[12];0[0:1:2:3]&C=1[0];2[2013]&F=&S=&SCF=)

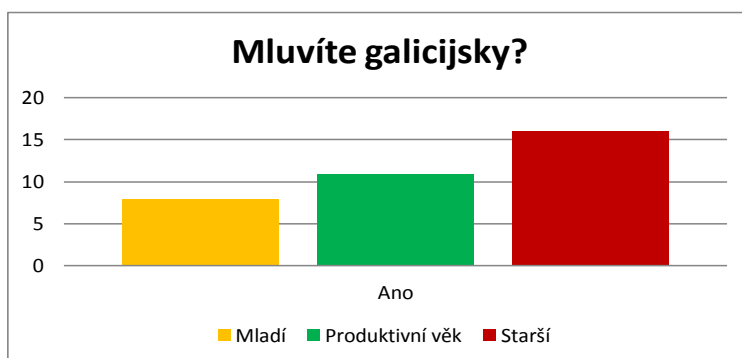
5.3.4. Tři generační srovnání

Cílem dalšího srovnání má být porovnání užívání jazyka z hlediska tří generací, které byly dle vlastního uvážení rozděleny následovně:

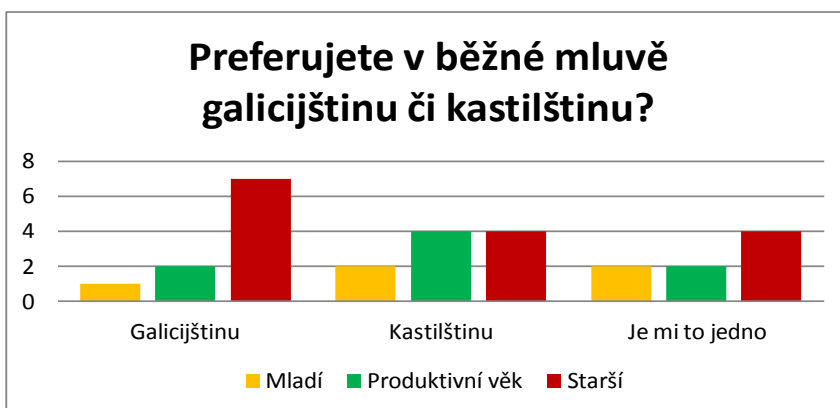
- mladí (0 – 30 let)
- produktivní věk (31 – 50 let)
- starší (51 – 100 let)

Během výzkumu byla vynaložena snaha o získání rovnoměrného počtu dotazovaných v každé z věkových skupin, avšak občas se stalo, že kvůli časové tísní respondentů nebyly položeny všechny připravené otázky. Počet odpovědí v jednotlivých skupinách tedy bohužel neodpovídá rovným dílem. Před výzkumem byla stanovena hypotéza, že starší generace užívá galicijštinu výrazně více než generace mladší. Na základě výsledků z výzkumu by měla být tato hypotéza buď potvrzena, nebo vyvrácena.

Graf 19: Tři generační srovnání užívání galicijštiny⁸⁹

Graf 20: Tři generační srovnání z hlediska preferencí jednotlivých jazyků⁹⁰

⁸⁹ Zdroj: vlastní

⁹⁰ Zdroj: vlastní

Na základě našeho průzkumu došlo k jednoznačnému potvrzení hypotézy, že galicijština je prioritně jazykem starší generace, která tento jazyk upřednostňuje v každodenním životě, zatímco mladší generace galicijštinu jako svůj preferovaný jazyk nevolí.

5.3.5. Školství

Předškolní výchova je nepovinná a dělí se dle věku na 2 stupně (0-3 roky a 3-6 let). První stupeň je částečně dotovaný státem (uchazeč podá žádost o dotaci, u které se přihlédne jeho finanční situaci) a druhý stupeň je zdarma. Základní školy se dělí na 2 stupně. První stupeň se skládá z šesti tříd, které navštěvují děti ve věku od 6 do 12 let a stupeň druhý tvoří třídy čtyři, určené pro děti od 12 do 16 let. Oba tyto stupně spadají do povinné školní docházky. Základní školy lze rozlišovat na veřejné a soukromé, přičemž ty soukromé jsou částečně dotovány z veřejných fondů. Doprava do školy a stravování ve školách je pro studenty zdarma. Po absolvování druhého stupně musí studenti složit závěrečné zkoušky ESO (*Educación Secundaria Obligatoria*).

Po ukončení povinné základní školy si studenti vybírají mezi prací (minimální věk pro práci ve Španělsku je 16 let) nebo dalším studiem. Po úspěšném složení zkoušky ESO mohou studenti pokračovat ve studiu na třech různých školách. Prvním typem škol jsou střední školy s „maturitou“, jejichž vystudování trvá 2 roky. Tyto školy mají různá zaměření - obvykle se dělí na umělecké, vědecko-technologické a sociálně-humanitní. Dalším typem škol jsou odborná učiliště (tzv. profesní programy), kde se studenti připravují na svá budoucí povolání. Po absolvování odborného učiliště mají studenti možnost bez zkoušek nastoupit na střední školu s „maturitou“. Posledním typem jsou střední školy, které se soustředí na tzv. speciální studia. Tyto školy se dělí na umělecké, sportovní a jazykové. Tyto školy jsou určeny pro vrcholové sportovce nebo pracující od 18 let a lze je studovat pouze na dálku.

Po absolvování střední školy mají studenti možnost pokračovat ve studiu na univerzitách (ze střední školy s „maturitou“), na tzv. nástavbách (z odborného učiliště) nebo na vyšších odborných školách. V Galicii se nachází tři univerzity - Universidad de Vigo, Universidad de La Coruña a neznámější z nich Universidad de Santiago de

Compostela, která byla založena již v roce 1495 a je tedy čtvrtou nejstarší univerzitou ve Španělsku. Zároveň se podle listu El País umístila na 5. místě mezi nejlépe hodnocenými univerzitami ve Španělsku a na 4. mezi univerzitami veřejnými.⁹¹

Výuka galicijštiny a kastilštiny

Galicijský systém školství se potýká s nemalým problémem – rozdělením výuky mezi dva oficiální jazyky.

Prvním důležitým krokem, který pozitivně ovlivnil postavení galicijštiny ve školství, bylo v roce 1979 uvedení nového předmětu galicijský jazyk (*a lingua galega*), který musel být vyučován zásadně v galicijštině. Od té doby mnoho galicijských hnutí věnovalo značné úsilí tomu, aby se galicijština ve školách ještě více rozšířila a aby dokonce galicijské předměty převažovaly nad těmi kastilskými.

V roce 2007 vše úspěšně změnil vyhlášený Dekret (*O Decreto 124/2007*), který stanovuje, že minimálně 50% výuky bude probíhat v galicijštině a maximálně 50% výuky bude probíhat v kastilštině. Dekret ale upřesňuje, že následné rozložení výuky mezi galicijštinu a kastilštinu záleží na jednotlivých vzdělávacích institucích, s výjimkou daných předmětů, které musí být vyučovány v příslušném jazyce. Literatura a galicijský jazyk (*a lingua e literatura galegas*) musí tedy probíhat vždy v galicijštině a předmět literatura a kastilský jazyk (*la lengua y literatura castellanas*) vždy v kastilštině.⁹²

5.3.6. Média

Psaný tisk, rozhlasové a televizní vysílání jsou neodmyslitelnou součástí důležitého procesu standardizace jazyka. Média v galicijštině tento jazyk výrazně podporují a určují jeho sílu v zemi. Pokud v Galicii lidé dorazí domů unavení ze zaměstnání a chtějí si odpočinout u televize, mohou si vybírat z nepřeberného množství televizních stanic. Pokud by ovšem rádi sledovali nějaký kanál v galicijském jazyce, už to tak slavné není.

Přání mnoha galicijců vyslyšela roku 1984 veřejnoprávní společnost *Compañia de Radio Televisión de Galicia (CRTVG)*, která začala provozovat stanici *Televisión de Galicia (TVG)* s posláním podporovat galicijský jazyk a kulturu. Dodnes je tato stanice

⁹¹ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

⁹² ŠTOUDOVÁ, L. *Jazyková politika Galicie*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2008. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Miroslava Aurová.

v Galicii jednou z nejpůvodnějších a ne nadarmo se jí přezdívá „*A Galega*“ (ta jediná galicijská). Kromě reklam, které jsou občas vysílány v kastilštině, jsou veškeré programy zásadně v galicijštině. Kanál se těší takové podpoře, že v dalších letech společnost zahájila vysílání dvou dalších stanic, *TVG Europa*, který lze naladit ve všech státech Evropské Unie a *TVG América*, který ocení především početná skupina Galicijců v Jižní Americe. Smutný konec potkal v létě 2013 další galicijský televizní kanál *Popular TV Galicia*, který skončil kvůli finančním problémům a nízké sledovanosti.

Není velkým překvapením, že i nejoblíbenější rádiové stanice má na starosti společnost CRTVG. První rádiovou stanicí, kterou roku 1985 společnost spustila, byla *Radio Galega*. Později se přidaly *Radio Galega Música* a *Son Galicia Radio*, která je zaměřená na galicijskou hudbu. Kromě těchto hlavních stanic, vysílá i mnoho menších regionálních, a to jak v galicijštině, tak i v kastilštině.

Nejprodávanějšími novinami v Galicii a osmými nejprodávanějšími na území celého Španělska jsou *La Voz de Galicia*. Tyto denně vydávané noviny jsou od roku 1882 psané primárně v kastilštině a pouze kulturní a myšlenkové sekce jsou psány v galicijštině. V dnešní době mnoho lidí také určitě ocení digitální verzi v kastilštině i galicijštině. Dalšími známými novinami jsou *El Correo Gallego* ze Santiaga de Compostela, *Faro de Vigo*, nejstarší noviny v Galicii, vydávané od roku 1853, *El Progreso* z Luga a *La Región* z Ourense. S jedinými denně vydávanými novinami výhradně v galicijštině se museli Galicijci nakonec rozloučit (původně *O Correo Galego*, později přejmenované na *Galicia Hoxe*), když museli vydavatelé roku 2011 kvůli finančním problémům svou činnost ukončit. Mezi desíti nejčtenějšími novinami v Galicii nelze nyní nalézt žádné psané výhradně v galicijštině.⁹³

Terénní výzkum se také zabýval otázkou jazykové situace v médiích. Konkrétně bylo zjišťováno, zda respondenti sledují mediální prostředky v galicijštině a zda jsou případně spokojeni s jejich počty a kvalitou. Součástí bylo také získání informací o preferencích galicijského a kastilského jazyka právě v této mediální oblasti.

V galicijštině sleduje média celých 86% dotázaných, přičemž z jednotlivých mediálních prostředků nejvíce dominovaly televizní kanály. Zbýlých 14% uvedlo, že tato

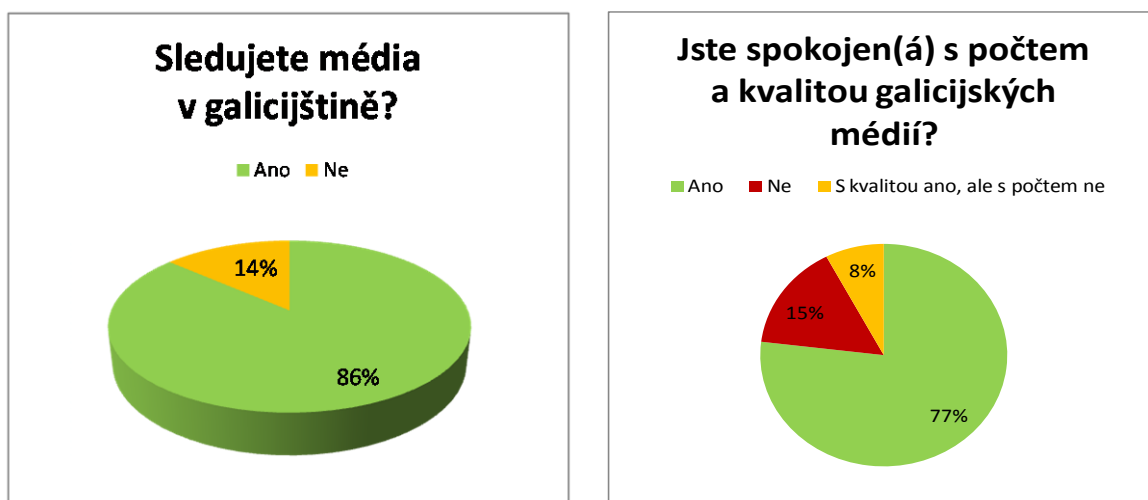
⁹³ Text je s úpravami převzat z: KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

média nesledují, avšak ve dvou ze tří případů to bylo odůvodněno tím, že média nesledují vůbec. Celkem tento dotaz zodpovědělo 22 Galicijců.

S počtem a kvalitou médií vedených v galicijském jazyce bylo z celkového počtu 13 respondentů deset spokojených, 2 nespokojení a jeden dotázaný uvedl, že je sice spokojený s kvalitou, ale dle jeho názoru je galicijských médií příliš málo.

Graf 21: Sledovanost médií v galicijštině⁹⁴

Graf 22: Spokojenost respondentů s počtem a kvalitou galicijských médií⁹⁵

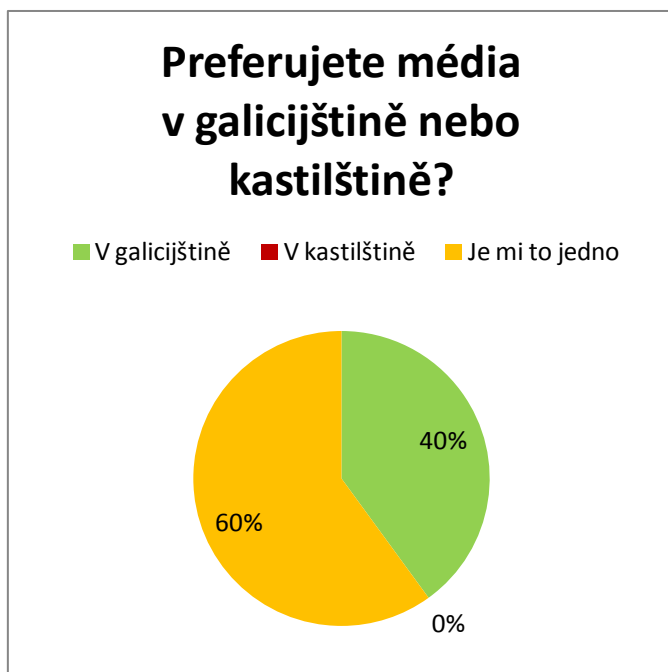

Na otázku „*Preferujete média v galicijštině nebo kastilštině?*“ odpověděla nadpoloviční část dotázaných (60%), že je jim to jedno. Důležitější než jazyk je pro většinu kvalita, tudíž televizní kanály vybírají spíše podle programů nežli podle jazyka, jakým se v něm hovoří. Pouze čtyři respondenti uvedli, že preferují galicijská média, ovšem velkým překvapením bylo, že žádný z dotázaných neoznačil média kastilská.

⁹⁴ Zdroj: vlastní

⁹⁵ Zdroj: vlastní

Graf 23: Preference médií dle jazyka⁹⁶

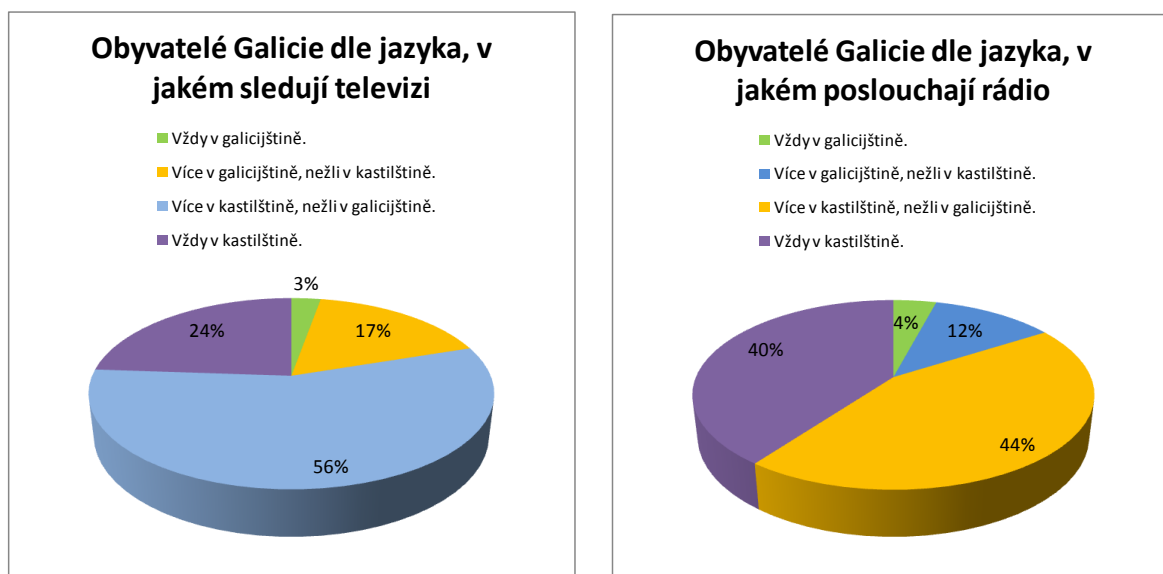
Jazykovou situací v médiích se taktéž zabýval Galicijský statistický institut, který se v roce 2013 věnoval některým oblastem této problematiky. Výzkum veřejného mínění měl za cíl určit, v jakém jazyce obyvatelé Galicie sledují lokální média ve svém každodenním životě. Na základě získaných informací lze konstatovat, že v tomto směru je na tom galicijština velice špatně, protože ve

všech oblastech (televize, rozhlas a tisk), má značnou převahu kastilština. Nejvíce procent získala galicijština u televizních kanálů, ovšem její obliba v rámci poslechu rádia či čtení tisku výrazně poklesla. Velmi malá čísla u galicijského tisku jsou nejspíše ovlivněna tím, že v Galicii se na pultech novinových stánků nenacházejí žádné noviny psané výhradně v galicijštině. Jediným dostupným tiskem psaným v galicijském jazyce bývají málo rozšířené lokální noviny, které jsou určeny pouze pro místní obyvatele.

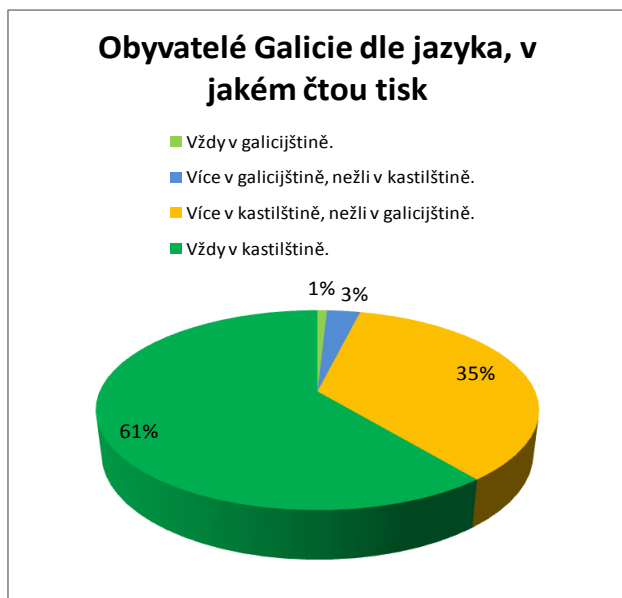
⁹⁶ Zdroj: vlastní

Graf 24: Obyvatelé Galicie dle jazyka, v jakém sledují televizi⁹⁷

Graf 25: Obyvatelé Galicie dle jazyka, v jakém poslouchají rádio⁹⁸

Graf 26: Obyvatelé Galicie dle jazyka, ve kterém čtou tisk⁹⁹

⁹⁷ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6940&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6940&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

⁹⁸ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6947&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6947&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

⁹⁹ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6955&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6955&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

6. Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaké hlavní rysy tvoří etnickou identitu Galicijců ve Španělsku a jak tyto znaky vnímají samotní obyvatelé této země. Dalším cílem práce bylo zodpovědět výzkumné podotázky, zda je jazyk hlavním prvkem etnické identity galicijského obyvatelstva a jak se Galicijci odlišují od okolí. Bakalářská práce měla také zjistit, jak v Galicii vypadá současná jazyková situace a jak je který kooficiální jazyk užíván v reálném životě.

Cílů práce bylo dosaženo prostřednictvím kvalitativního výzkumu, který byl proveden formou polostrukturovaných rozhovorů a nezúčastněného pozorování. K bližšímu poznání obyvatel sloužily krátkodobé terénní výzkumy.

Nejprve se práce zaměřila na to, co dle respondentů tvoří podstatu jejich národního uvědomění. Odpověď na otázku, zda je jazyk hlavním prvkem etnické identity Galicijců, je na základě našeho výzkumu záporná. Galicijština dnes není hlavním jednotícím znakem. Její užívání bylo zaznamenáno častěji u starších obyvatel z venkovských oblastí, zatímco mladší generace s ohledem na civilizační, společenské a ekonomické faktory preferovala komunikaci ve více rozšířené kastilštině. Hlavní znaky odlišující Galicijce dle názoru respondentů souvisí prioritně s kulturními zvyky, které jsou i nadále silně zakořeněny v jejich každodenním životě. Přestože společná historie je nedílnou součástí etnického cítění většiny obyvatel, respondenti na ni během výzkumu téměř zapomněli.

Práce následně popisovala základní údaje a historické souvislosti týkající se každodenního života obyvatel Galicie. V další kapitole zaměřené na historii bylo cílem na základě veřejného průzkumu zjistit, v jaké době bylo v Galicii nejlépe a kdy naopak nejhůře. Většina Galicijců označila za nejlepší období roky 2000 až 2010 a následně devadesátá léta. Jako nejhorší období byla nejčastěji uvedena současnost a se stejným počtem hlasů období španělské občanské války, především pak jeho konec. Poté, co občanská válka rozdělila nejen galicijské rodiny, ale i celé Španělsko, se vlády ujal generál Francisco Franco, jehož nastolená diktatura je dodnes považována za třetí nejhorší období v historii Galicie.

Při zpracování kapitoly o galicijské kultuře a jejich následných podkapitol týkajících se galicijský oslav, regionální hudby, tanců, vyhlášené gastronomie a záhadných mýtů,

bylo zjištěno nemalé množství zajímavých informací. Galicijské oslavy, ve Španělsku nazývané *fiesty*, jsou velmi oblíbené společenské události, navštěvované většinou dotázaných respondentů. Populární jsou v Galicii i tradice obestřené kouzly a čarami. V Galicii nebylo člověka, který by neznal tajemný alkoholický nápoj *Queimada*. Tuto místní specialitu převážná část obyvatel připravuje během rodinných oslav či *fiest* keltského původu, a to na ochranu proti zlým duchům a čarodějnicím. Obyvatelé Galicie jsou ve Španělsku známí tím, že věří v nadpřirozené bytosti a hlavně na čarodějnice, před kterými se chrání již zmíněnou *Queimadou* či česnekem, který nosí neustále v kapse. V Galicii je velmi rozšířeným pořekadlem: „ *Na čarodějnice nevěříme, ale existují.*“

Stěžejní část celé bakalářské práce byla zaměřena na současnou jazykovou situaci. Galicijské bilingvní obyvatelstvo hovoří dvěma oficiálními jazyky – galicijštinou a kastilštinou, které spolu od středověku pomyslně soupeří. Tyto dva jazyky bojují o přízeň Galicijců nejen v médiích a ve školách, ale mnohdy i v samotných domovech. Přestože obyvatelé tohoto severovýchodního regionu hovoří oběma jazyky na velmi dobré úrovni, etnickou identitu utváří pouze galicijština. Na druhé straně bývá obzvláště ve velkých městech označována za jazyk venkovského obyvatelstva. Mnohdy je také galicijský jazyk považován za nemoderní a neúčinný, přestože je s ním nadále vyučováno ve školách a neustále probíhá jeho alespoň minimální podpora ze strany vlády.

Přestože je galicijské obyvatelstvo mnohdy odkázané na rozdílné užívání jazyků v různých oblastech každodenního života, například doma či v zaměstnání, většina Galicijců tuto situaci negativně nevnímá. To lze odůvodnit tím, že převážná část jich mluví tak dobře oběma jazyky, že zkrátka nevidí problém v záměně jednoho jazyka za druhý, a tak svůj jazyk přizpůsobují z velké části lidem ve svém okolí.

V posledních kapitolách bylo zjišťováno rozložení jazyků v galicijském školství a v médiích. Důležitým krokem, který změnil jazykovou situaci ve školství, byl v roce 2007 úspěšně vyhlášený dekret, který stanovuje, že minimálně 50% výuky bude probíhat v galicijštině a maximálně 50% výuky bude probíhat v kastilštině. Následné rozložení výuky mezi galicijský a kastilský jazyk je poté ponecháno jednotlivým vzdělávacím institucím.

Ačkoliv galicijská média nejsou v zemi dostatečně zastoupena, neboť v Galicii například nevychází denně psané noviny v galicijštině, většina obyvatel zastávala názor, že jsou s počtem a kvalitou mediálních prostředků v galicijštině spokojeni.

Závěrem bakalářské práce je konstatování, že Galicijci jsou jedinečná etnická menšina, udržující si i v dnešní době své kulturní tradice, díky kterým se významným způsobem odlišují od ostatních obyvatel žijících na většině území Pyrenejského poloostrova.

7. Seznam použitých zdrojů

ALMAZÁN, V. Galicia: Breviario Para O Galego Ausente. : Galaxia, 1999. 316 s. ISBN 8482883194.

An Overview of the Galician Language. *Xunta de Galicia*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://www.xunta.es/linguagalega/an_overview_of_the_galician_language

ARTETA, A.U. a kol. *Dějiny Španělska*. Praha: Lidové noviny, 2007. 915 s.

BATZAROV, Z. General Overview. *Galician Language*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.orbilat.com/Languages/Galician/Galician.html>

BENEŠ, V. a kol. *Španělsko a Španělé*. Praha: Grada Publishing, 2000. 122 s.

BESWICK J. Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia. : *Multilingual Matters*, 2007. 336 s. ISBN 9781853599798.

CONDE, X. F. A Brief Outline of Historical Socionlinguistics of the Galician Language. *academia.edu*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://www.academia.edu/418722/A_BRIEF_OUTLINE_OF_HISTORICAL_SOCIOLOGICAL_LINGUISTICS_OF_THE_GALICIAN_LANGUAGE

Galego.org. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.galego.org/english/index.html>

GAMALLO, M. H.. Keltové v Galícii: mýtus a skutečnost. *Bratrstvo Keltů*. [online]. 20.2.2005 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.beltine.cz/keltove-v-galicii-mytus-a-skutecnost>

Historia da lingua e literatura galegas. *Letras galegas*. [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://diadasletrasgalegas.galiciadigital.com/historia-da-lingua/nacemento>

Historie. *Španělsko.info*. [online]. 2002-2015 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.spanelsko.info/historie.htm>

CHALUPA, J. *Španělsko*. Praha: Libri, 2005. 217 s. ISBN 978-80-7277-478-4.

Indicadores demográficos. *Instituto Galego de Estatística*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/estatico/estat.jsp?ruta=html/gl/poboacion/IndicadoresDemograficos.html>

KOCIÁNOVÁ, K.; O. Sova. Galicijci ve Španělsku. *Hospodářská a kulturní studia*. [online]. 16.3.2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

La Fiesta de Santa Marta de Ribarteme. *Don Quijote: spanish language learning* [online]. Salamanca [cit. 2015-01-25]. Dostupné z:

La música tradicional en Galicia. *El Folklore*. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <https://www.sites.google.com/site/elfolkloremasa/la-musica-tradicional-en-galicia>

MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA H. *A Companion to Galician Culture*. : Tamesis Books, 2014. 245 s. ISBN 9781855662773.

Principais datos de Galicia. Instituto Galego de estatística. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.ige.eu/igebdt/esq.jsp?pagina=002005&ruta=datos-basicos/datos_basicos.jsp&idioma=ga

Sección de LINGUA. *A sociedade galega e o idioma: evolución sociolingüística de Galicia (1992- 2003)*. : Consello da Cultura Galega, Sección de Lingua., 2005. 103 s. ISBN 8496530108.

ŠTOUDOVÁ, L. *Jazyková politika Galicie*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, 2008. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Miroslava Aurová.

Traditional Spanish Music and Dance. *What Spain*. [online]. 2011 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.whatspain.com/traditional-spanish.html>

TRUTTEROVÁ, M. *Culinaria Španělsko*. Praha: Slovart, 2009, s. 220-255.

ZBIEJCZUK, A. Španělská občanská válka. *Tripod*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: http://members.tripod.com/~pf_cz/vlastni/scw-cz.htm

8. Seznam obrázků

Obrázek 1: Trasa výzkumu, 2013, Obrázek 2: Trasa výzkumu, 2014.....	13
Obrázek 3: Mapa Pyrenejského poloostrova s vyznačeným územím Galicie	14
Obrázek 4: Mapa Galicie, Obrázek 5: Administrativní členění Galicie	15
Obrázek 6: Hustota osídlení Galicie uvedená v počtu osob na 1 km ² pro rok 2013	17
Obrázek 7: Rozšíření halštatské a laténské kultury a území některých hlavních keltských kmenů.....	39
Obrázek 8: Znalost galicijštiny	46
Obrázek 9: Obyvatelé Galicie dle jazyka, kterým hovoří v běžném životě	50

9. Seznam grafů

Graf 1: Určení etnické identity Galicijců.....	18
Graf 2: Prvky nejvíce určující identitu Galicijců.....	19
Graf 3: Nejlepší a nejhorší období Galicie dle výpovědí respondentů.....	23
Graf 4: Spokojenost respondentů se současnou situací v Galicii.....	24
Graf 5: Oblasti, ve kterých jsou respondenti v rámci současné situace spokojeni.....	25
Graf 6: Oblasti, ve kterých nejsou respondenti v rámci současné situace spokojeni.....	25
Graf 7: Galicijské tradice.....	26
Graf 8: Návštěvnost galicijských fiest.....	30
Graf 9: Víra v čarodějnice.....	35
Graf 10: Příprava Queimady.....	37
Graf 11: Procentuální rozdělení respondentů mluvících galicijštinou.....	46
Graf 12: Obyvatelé Galicie dle jazyka, kterým hovoří v běžném životě.....	47
Graf 13: Jakým jazykem mluví respondenti častěji.....	47
Graf 14: Jakým jazykem mluví respondenti doma nejčastěji.....	48
Graf 15: Jakým jazykem mluví respondenti v páci nejčastěji.....	48
Graf 16: Jakým jazykem mluví respondenti s přáteli nejčastěji.....	49
Graf 17: Jakým jazykem mluví respondenti v obchodě či kostele.....	49
Graf 18: Preference jazyků.....	50
Graf 19: Tří generační srovnání užívání galicijštiny.....	51
Graf 20: Tří generační srovnání z hlediska preferencí jednotlivých jazyků.....	51
Graf 21: Sledovanost médií v galicijštině.....	55
Graf 22: Spokojenost respondentů s počtem a kvalitou galicijských médií.....	55
Graf 23: Preference médií dle jazyka.....	56
Graf 24: Obyvatelé Galicie dle jazyka, v jakém sledují televizi.....	57
Graf 25: Obyvatelé Galicie dle jazyka, v jakém poslouchají rádio.....	57
Graf 26: Obyvatelé Galicie dle jazyka, ve kterém čtou tisk.....	57

10. Seznam tabulek

Tabulka 1: Základní identifikační údaje respondentů, 2013.....	10
Tabulka 2: Základní identifikační údaje respondentů, 2014.....	11
Tabulka 3: Oficiální údaje o počtu obyvatel Galicie k 1. 1. 2014 rozdělené podle jednotlivých provincií	16
Tabulka 4: Oficiální údaje k počtu obyvatel za níže uvedené roky.....	16